

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις»

Με το σχέδιο νόμου «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις», τροποποιούνται και καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις:

Με το άρθρο 115:

Τροποποιείται το άρθρο 15 του ν. 3068/2002, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 15

1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου υπάγονται οι ακυρωτικές διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών εν γένει, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3.

"2. Αρμόδιο κατά τόπον για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η διοικητική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν είτε απόρριψη αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης ή ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής και εργασίας, είτε απόφαση επιστροφής που ενσωματώνεται σε πράξη απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε απόφαση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, αρμόδιο είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία τηρείται ο διοικητικός φάκελος του αλλοδαπού, δηλαδή το ανά Νομό Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Κατά τα λοιπά, για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. 702/1977 (Α' 268).

Οι αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων επί των εν λόγω διαφορών υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 702/1977."

3. Υπάγονται στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού εφετείου οι ακυρωτικές διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που αφορούν:

«α) την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, υπό την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν.δ. 3989/1959 (Α' 201) και του συναφούς πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του α.ν. 389/1968 (Α' 125). Στις περιπτώσεις αυτές η δικάσιμος ορίζεται αμέσως και δεν μπορεί να απέχει πέραν των σαράντα πέντε (45) ημερών από την κατάθεση. Η σχετική απόφαση εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.».

β) την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.

Οι αποφάσεις των διοικητικών εφετείων επί των εν λόγω διαφορών υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 702/1977.

4. Η παράγραφος 1 δεν καταλαμβάνει τις διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή πράξεων που αφορούν την άρνηση χορήγησης σε αλλοδαπό άδειας ασκήσεως εξαρτημένης ή ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, την άρνηση ανανέωσης ή την ανάκληση τέτοιας άδειας, όταν οι πράξεις αυτές δεν εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών αλλά κατ' εφαρμογή ειδικής νομοθεσίας, εφαρμοζόμενης και επί ημεδαπών, με την οποία η άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας έχει υπαχθεί σε καθεστώς προηγούμενης άδειας."

«5. Στις ακυρωτικές διαφορές της περίπτωσης α' της παραγράφου 3, μετά από αίτηση αναστολής εκτέλεσης παρέχεται σε ένα στάδιο προσωρινή δικαστική προστασία από τον αρμόδιο πρόεδρο με την έκδοση συνοπτικά αιτιολογημένης απόφασης. Εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την κατάθεσή της η αίτηση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς τον αρμόδιο Υπουργό ο οποίος οφείλει, στην περίπτωση αυτή, να διαβιβάσει στο δικαστήριο το φάκελο της υπόθεσης μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο Υπουργός μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του και ο αιτών να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζει τους ισχυρισμούς του. Η απόφαση του προέδρου επί της αίτησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, εφόσον έχει προσκομιστεί στο δικαστήριο το οικείο αποδεικτικό κοινοποίησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.».

Με το άρθρο 116:

1. Προστίθεται παράγραφος 6 στο άρθρο 1 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης λειτουργεί αυτοτελής υπηρεσία, με τίτλο «Υπηρεσία Ασύλου», όπως η υπηρεσία αυτή έχει συσταθεί από το άρθρο 1 του ν. 3907/2011 (Α 7), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Η Υπηρεσία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας των αλλοδαπών και ανιθαγενών, καθώς και τη συμβολή στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση της εθνικής πολιτικής ασύλου. Η Υπηρεσία Ασύλου επίσης είναι αρμόδια για την εφαρμογή της Σύμβασης της Νέας Υόρκης της 28ης Σεπτεμβρίου 1954 περί της νομικής καταστάσεως των ανιθαγενών.

2. Η Υπηρεσία Ασύλου, στο πλαίσιο της αποστολής της, είναι αρμόδια ιδίως για:

- α. την υποστήριξη του σχεδιασμού και της χάραξης της πολιτικής της χώρας όσον αφορά στη χορήγηση ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης αυτής,
- β. την παραλαβή και εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας και την απόφαση επί αυτών σε πρώτο βαθμό,

γ. την ενημέρωση των αιτούντων διεθνή προστασία για τη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο αυτής,

δ. τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με την οικονομική, κοινωνική και πολιτική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αλλοδαπών και τη διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων στις χώρες αυτές, σε συνεργασία με αρμόδιες για το σκοπό αυτόν άλλες ελληνικές αρχές ή αρχές της αλλοδαπής, ιδίως στο πλαίσιο σχετικών διεθνών συμφωνιών,

ε. τον εφοδιασμό των αιτούντων διεθνή προστασία αλλοδαπών, καθώς και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία νομιμοποιητικά και ταξιδιωτικά έγγραφα,

στ. τη διεκπεραίωση των αιτήσεων οικογενειακής επανένωσης προσφύγων,

ζ. τη διευκόλυνση των αιτούντων σε ό,τι αφορά στις υλικές συνθήκες υποδοχής σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς,

η. την προετοιμασία νομοθετικών κειμένων και διοικητικών πράξεων σε θέματα αρμοδιότητάς της,

θ. τη συνεργασία με κρατικούς φορείς, ανεξάρτητες αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της αποστολής της,

ι. την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων επανεγκατάστασης προσφύγων από τρίτες χώρες, και

ια. την υλοποίηση προγραμμάτων μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία.

3. Η Υπηρεσία Ασύλου συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου περιλαμβάνουν τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου και υπάγονται στην Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου. Η Κεντρική Υπηρεσία προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση των Περιφερειακών Υπηρεσιών και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Συνιστώνται Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη, τη Θράκη, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Δυτική Ελλάδα, την Κρήτη, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και τη Ρόδο. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης δύναται να ιδρυθούν πλείονα του ενός Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου στις ως άνω περιοχές, για την κάλυψη των αναγκών της Υπηρεσίας Ασύλου.

Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου είναι δυνατή η ίδρυση Αυτοτελών Κλιμακίων Ασύλου, των οποίων η έδρα, η τοπική και η καθ ύλην αρμοδιότητα, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια θα ορίζεται στην ως άνω απόφαση, προκειμένου να καλυφθούν αυξημένες ανάγκες, που συνδέονται με την αποστολή της Υπηρεσίας. Επιπλέον και προκειμένου να αντιμετωπιστούν κατεπείγουσες ανάγκες με προσωρινό χαρακτήρα είναι δυνατή με όμοια απόφαση, η σύσταση Κινητών Κλιμακίων Ασύλου, των οποίων η διάρθρωση, η αποστολή, η στελέχωση και κάθε άλλη λεπτομέρεια θα ορίζονται με την ως άνω απόφαση.

Η έναρξη λειτουργίας των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου, καθώς και η έδρα τους καθορίζεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου.

4. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διαρθρώνεται στα εξής τμήματα:

α) Τμήμα Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας:

Παρακολουθεί και μελετά τις εξελίξεις στον τομέα του ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις και μεριμνά για την εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας.

β) Νομικό Τμήμα:

Προετοιμάζει και καταρτίζει τα απαραίτητα σχέδια νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων και παρέχει νομική υποστήριξη στην Υπηρεσία για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της.

γ) Τμήμα Συντονισμού:

Συντονίζει τις ενέργειες των Περιφερειακών Υπηρεσιών Ασύλου και οργανώνει, συντονίζει και εποπτεύει τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου. Μεριμνά για την επικοινωνία και συνεργασία με τις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και με άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, με ανεξάρτητες αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και νομικά πρόσωπα, τηρεί καταλόγους πιστοποιημένων φορέων, διερμηνέων, καθώς και των δικηγόρων που παρέχουν νομική συνδρομή στους αιτούντες διεθνή προστασία.

δ) Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου:

Μεριμνά για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/ 2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 και κάθε άλλης συναφούς νομοθεσίας και συνεργάζεται με τις συναρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες.

ε) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού:

Χειρίζεται θέματα διορισμού, αποσπάσεων, μεταθέσεων, μετατάξεων, διαθεσιμότητων, προσόντων, αξιολόγησης, προαγωγών, αδειών, πειθαρχικών υποθέσεων και κάθε άλλο θέμα που αφορά το προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου και μεριμνά για την έκδοση των σχετικών διοικητικών πράξεων.

στ) Τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης:

Μεριμνά για την οργάνωση της εκπαίδευσης και διαρκούς επιμόρφωσης του προσωπικού της υπηρεσίας, για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου, καθώς και για την αξιολόγηση της ποιότητας των αποφάσεων διεθνούς προστασίας του Α βαθμού. Αναζητά, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες προέλευσης των αιτούντων διεθνή προστασία και προς τούτο συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες ελληνικές αρχές, αρχές της αλλοδαπής, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, ιδίως στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών, συναρμόδιες αρχές κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Ασυλο. Μεριμνά για την ποιότητα των αποφάσεων διεθνούς προστασίας οι οποίες εκδίδονται καθ όλη τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και τηρεί στατιστικά και άλλα στοιχεία των αποφάσεων διεθνούς προστασίας.

ζ) Τμήμα Οικονομικό:

Συντάσσει και εκτελεί τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Ασύλου. Μεριμνά για την κατάρτιση και έγκριση των προμηθειών της Υπηρεσίας, καθώς και για το χειρισμό θεμάτων που αφορούν τις αποδοχές, αποζημιώσεις και κάθε είδους αμοιβές του προσωπικού, τον ορισμό δημοσίων υπολόγων, την κατανομή, ανακατανομή και

έλεγχο της κίνησης της παγίας προκαταβολής, καθώς και για κάθε άλλο σχετικό θέμα].

«η) Τμήμα Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων: Διαχειρίζεται και υλοποιεί δράσεις με χρηματοδότηση από εθνικούς, ευρωπαϊκούς ή άλλους πόρους και έχει την επιτελική ευθύνη προγραμματισμού, αξιολόγησης, παρακολούθησης, υλοποίησης και ελέγχου των προγραμμάτων αυτών. Το Τμήμα Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων διαρθρώνεται σε: αα) Γραφείο Προγραμματισμού και Αξιολόγησης, ββ) Γραφείο Παρακολούθησης Δράσεων / Πράξεων και γγ) Γραφείο Υλοποίησης Δράσεων / Πράξεων.».

θ) Τμήμα Διοικητικής και Τεχνικής Υποστήριξης:

Είναι αρμόδιο για την εύρυθμη λειτουργία των κτιριακών εγκαταστάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, συμπεριλαμβανομένης της εύρεσης και κατάλληλης διαμόρφωσής τους, την επίβλεψη όλων των εργασιών συντήρησης, τη διαχείριση του υλικού, καθώς και για την τήρηση του αρχείου. Υποστηρίζει γραμματειακά και διακινεί την αλληλογραφία της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου. Μεριμνά για την ασφαλή προσέλευση και διαχείριση των προσερχόμενων στην Υπηρεσία, εποπτεύει το αρμόδιο προσωπικό και μεριμνά για την ασφάλεια των κτιρίων και εγκαταστάσεων της Υπηρεσίας.

ι) Τμήμα Πληροφορικής:

Υποστηρίζει το σύστημα μηχανοργάνωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, μεριμνά για την κατάλληλη διασύνδεσή του με αρχεία τηρούμενα από άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου ή άλλες αντίστοιχες αρχές κρατών - μελών της Ε.Ε. στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών και είναι αρμόδιο για τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών.

5. Η Υπηρεσία Ασύλου ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την έκδοση διαταγής εξουσιοδότησεως εθνικού διαβαθ-μισμένου υλικού για το προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου και ως υπεύθυνη διεύθυνση για θέματα ασφαλείας και εφαρμογής του Εθνικού Κανονισμού Ασφαλείας (Ε.Κ.Α.) που αφορούν την Υπηρεσία Ασύλου. Στην Υπηρεσία λειτουργεί Υπαρχείο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ε.Κ.Α. στο οποίο προΐσταται ο προϊστάμενος του Τμήματος Συντονισμού της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Τροποποιείται το άρθρο 5 του ν. 4375/2016 το οποίο έχει ως εξής:

«1. Στην Αρχή Προσφυγών συνιστάται θέση Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας.

«Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης ενδιαφέροντος και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής των παραγράφων 9 και 10.».

Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται μία φορά για τρία (3) ακόμη έτη. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με διοικητική ικανότητα και εξειδίκευση ή/και εμπειρία στους τομείς της διεθνούς προστασίας ή των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή του διεθνούς ή του διοικητικού δικαίου. Ο Διοικητικός Διευθυντής: α) προΐσταται της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών και των διοικητικών υπηρεσιών των Παραρτημάτων, β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των

Επιτροπών, τη σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, γ) αναφέρεται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων των κατά το εδάφιο β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.

Ο Διοικητικός Διευθυντής ελέγχεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ο οποίος δύναται να τον παύσει πριν τη λήξη της θητείας του είτε κατόπιν παραίτησής του είτε λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ή για άλλο σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι Έλληνας πολίτης. Κατά τη διάρκεια της θητείας του αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων καθηκόντων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά του ως Διοικητικού Διευθυντή. Αν ο διοριζόμενος ως Διοικητικός Διευθυντής έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, τελεί υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του. Οι αποδοχές του Διοικητικού Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών.

2. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών λειτουργούν υπό τριμελή σύνθεση.

3. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών και αποτελούνται από:

α. Δύο Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής.

β. Έναν Έλληνα πολίτη που κατέχει τίτλο σπουδών Α.Ε.Ι., νομικών, πολιτικών, ανθρωπιστικών ή κοινωνικών επιστημών με εμπειρία σε ζητήματα διεθνούς προστασίας ή προσφυγικού δικαίου ή μεταπτυχιακό στα ανωτέρω ζητήματα και διαθέτει πολύ καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής και επιλέγεται σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής του παρόντος άρθρου. Το μέλος αυτό υποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση αδυναμίας συμπλήρωσης του ανωτέρω αριθμού υποδεικνυόμενων μελών, τα μέλη αυτά υποδεικνύονται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή σε αυτή του σχετικού αιτήματος. Αν η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αδυνατεί να ανταποκριθεί, για οποιονδήποτε λόγο, εμπρόθεσμα, το τρίτο μέλος των Επιτροπών ορίζεται από τον

Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με τα ίδια κριτήρια επιλογής που ισχύουν για την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες.

γ. Ως Πρόεδροι των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ορίζονται οι αρχαιότεροι των υποδεικνυομένων, σύμφωνα με την περίπτωση α', δικαστικών λειτουργών.

δ. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση και την ανωτέρω διαδικασία ορίζονται επίσης αναπληρωτές των μελών των Επιτροπών, με τα ίδια προσόντα με τα αντίστοιχα τακτικά μέλη.

στ. Η θητεία των μελών των Επιτροπών είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μία (1) φορά σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία. Τα μέλη των Επιτροπών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Το τρίτο μέλος των Επιτροπών συμβάλλεται με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τους δικαστικούς λειτουργούς και τους αναπληρωτές τους και του μισθού που καταβάλλεται στο τρίτο μέλος και τον αναπληρωτή του. Κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπάγεται στις πειθαρχικές διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ, όπως ισχύει.

ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Μεταναστευτικής Πολιτικής και Οικονομικών, μετά από πρόταση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών μπορούν να επανασυγκροτούνται, κάθε φορά που απαιτείται, ώστε όλες οι θέσεις των Προέδρων των Επιτροπών να καταλαμβάνονται από τους αρχαιότερους Δικαστές που υπηρετούν σε αυτές.

4. Οι Δικαστικοί Λειτουργοί, μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αντικαθίστανται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία του ορισμού τους μετά από αίτηση τους. Μπορούν επίσης να αντικαθίστανται με την ίδια διαδικασία σε περίπτωση σημαντικών και αδικαιολόγητων καθυστερήσεων κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων αιτούντων διεθνή προστασία, με όμοια κοινή υπουργική απόφαση, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.».

Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών μπορεί να παύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πριν τη λήξη της θητείας του, μετά από καταγγελία της σύμβασής του, καθώς και για τους λόγους που προβλέπονται σε αυτή και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας του τρίτου μέλους των Επιτροπών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή και η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά τους. Αν οι διοριζόμενοι ως τρίτο μέλος των Επιτροπών έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου, τελούν υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

5. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών ορίζει τον τρόπο διενέργειας κλήρωσης για τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.»

6. Η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία της Αρχής Προσφυγών διαρθρώνεται στα εξής τμήματα:

α) Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, με αρμοδιότητα:

«αα) την παροχή νομικής υποστήριξης στην Αρχή Προσφυγών για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της, όπως η σύνταξη απόψεων σχετικά με ένδικα μέσα ή βοηθήματα που ασκούνται κατά αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, τη συμβολή στην προετοιμασία και κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων, τη σύνταξη εγκυκλίων και εσωτερικών οδηγιών και, εφόσον είναι αναγκαίο, αναλυτικής και εμπεριστατωμένης έκθεσης που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων από τον προσφεύγοντα ισχυρισμών, καθώς και αντιστοίχιση των ισχυρισμών αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.».

ββ) την οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στο προσωπικό της Αρχής Προσφυγών και στα μέλη των Επιτροπών, γγ) την αναζήτηση, συλλογή, αξιολόγηση και τήρηση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες καταγωγής ή προηγούμενης συνήθους διαμονής των προσφευγόντων, σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα της Υπηρεσίας Ασύλου και άλλες αρχές της χώρας ή άλλων χωρών, δδ) τη συμμετοχή στην επεξεργασία και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης.

β) Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα: αα) τη γραμματειακή υποστήριξη του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας, ββ) τη γραμματειακή υποστήριξη των Επιτροπών Προσφυγών, γγ) το συντονισμό και τη μέριμνα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των Επιτροπών Προσφυγών, δδ) τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, εε) την οργάνωση και παρακολούθηση του συστήματος μηχανοργάνωσης της Αρχής Προσφυγών, στστ) την τήρηση του πρωτοκόλλου και του Αρχείου της Αρχής Προσφυγών, τη μέριμνα για την επικοινωνία και συνεργασία της Αρχής Προσφυγών, ιδίως με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου και με ανεξάρτητες Αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ζζ) τη διεκπεραίωση των ζητημάτων επικοινωνίας, ενημέρωσης του κοινού και δημοσίων φορέων, ηη) τη διαχείριση των θεμάτων προσωπικού της Υπηρεσίας.

7. Η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία της Αρχής Προσφυγών στελεχώνεται από δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, οι οποίοι μετατάσσονται, μεταφέρονται ή αποσπώνται από υπηρεσίες του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 2 του ν. 3861/2010, Α 112) ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. ή από υπαλλήλους που προσλαμβάνονται ως μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Διοικητικό Διευθυντή της Υπηρεσίας. Οι μετατάξεις, μεταφορές και αποσπάσεις πραγματοποιούνται, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη στελέχωσης της Αρχής

Προσφυγών. Μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί σε καταργούμενες ή συγχωνευόμενες υπηρεσίες του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 2 του ν. 3861/2010, Α 112), Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. προς την Αρχή Προσφυγών διενεργούνται κατά προτεραιότητα. Η μετάταξη πραγματοποιείται σε κενή οργανική θέση και αν δεν υπάρχει κενή, με μεταφορά της θέσης του υπαλλήλου που μετατάσσεται, με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Υπηρεσίας. Η μετάταξη ενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση που απευθύνει ο Διοικητικός Διευθυντής της Υπηρεσίας, στην οποία προσδιορίζονται τα γενικά και ειδικά προσόντα, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των μετατασσόμενων, χωρίς να απαιτείται εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α 180). Η Υπηρεσία ενημερώνει, επί ποινή ακυρότητας της πράξης, την Επιτροπή της Π.Υ.Σ. 33/2006 (Α 280) όπως ισχύει, καθώς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για τον αριθμό και τις ειδικότητες των θέσεων που καλύπτονται με μετάταξη. Η μετάταξη γίνεται με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει ο μετατασσόμενος και διατηρεί το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που τηρούσε πριν τη μετάταξη. Η μετάταξη γίνεται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α 180), κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Οι αποσπάσεις διενεργούνται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος αξιολογεί τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων και με την ίδια διαδικασία πραγματοποιείται παράταση των αποσπάσεων αυτών. Η απόσπαση μπορεί να διενεργείται και με αίτηση του υπαλλήλου, χωρίς να απαιτείται δημόσια πρόσκληση. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν τις τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης. Οι εν λόγω αποδοχές βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου, της Υπηρεσίας ή του Φορέα στον οποίο ανήκει ο αποσπώμενος υπάλληλος. Σε περίπτωση που ο αποσπώμενος υπάλληλος δικαιούται επίδομα θέσης ευθύνης λόγω ανάληψης καθηκόντων προϊσταμένου στη θέση που αποσπάσθηκε, το συγκεκριμένο επίδομα θα καταβάλλεται από την Αρχή Προσφυγών. Η Αρχή Προσφυγών μπορεί να απασχολεί προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπεται στο ν. 2190/1994 (Α 28), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το ν. 2527/1997 (Α 206) και το Π.δ. 164/2004 (Α 134). Για τη στελέχωση της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών συνιστώνται:

- α) 10 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού ή ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με πτυχίο Νομικών, Πολιτικών, Κοινωνικών ή Ανθρωπιστικών Σπουδών, και 5 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού, οι οποίοι στελεχώνουν το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης,
- β) 4 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, 5 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, 1 θέση κατηγορίας ΠΕ Πληροφορικής και 2 θέση κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής,
- γ) 4 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, 3 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, 1 θέση κατηγορίας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και 1 θέση κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής.

Τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του Π.δ. 50/2001 (Α 39). Με απόφαση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών τοποθετείται το προσωπικό στην Υπηρεσία, λαμβανομένων υπόψη της προκήρυξης ή πρόσκλησης, των κείμενων διατάξεων, καθώς και των υφιστάμενων αναγκών της Αρχής.

8. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Οι αποσπάσεις διενεργούνται με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του συναρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος αξιολογεί τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων. Με την ίδια διαδικασία χωρεί παράταση των αποσπάσεων αυτών. Για τις ανάγκες της Αρχής Προσφυγών μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με διερμηνείς, κατά τις κείμενες διατάξεις, οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και επιλέγονται από σχετικό κατάλογο που καταρτίζει η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Οι διερμηνείς αμείβονται, σύμφωνα με τους όρους σχετικής σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Η αμοιβή τους, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά πληρωμής για την εκτέλεση των ανωτέρω συμβάσεων ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Οικονομικών.

9. Με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής συγκροτείται τριμελής Επιτροπή Επιλογής, στην οποία ανατίθεται η εξέταση των υποψηφιοτήτων και η εισήγηση τριών υποψηφίων για τη θέση του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών. Η Επιτροπή Επιλογής αποτελείται: α) από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ως πρόεδρο, β) από έναν Σύμβουλο του ΑΣΕΠ και τον αναπληρωτή του ως μέλος, γ) από ένα μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΙ νομικών, πολιτικών επιστημών της χώρας ως μέλος και τον αναπληρωτή του με όμοια προσόντα, που υποδεικνύονται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.

10. Τα μέλη της Επιτροπής Επιλογής υποδεικνύονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση που η επιτροπή δεν εκδώσει εισήγηση εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων, ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής.

11. Η δαπάνη διεξαγωγής της διαδικασίας επιλογής του Διευθυντή βαρύνει τον προϋπολογισμό της Αρχής Προσφυγών.»

3. Τροποποιούνται οι παράγραφοι 1, 5 και 6 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συνιστάται αυτοτελής Υπηρεσία με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (Υ.Π.Υ.Τ), η

οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής, όπως αυτή συνιστάται με το άρθρο 26 του παρόντος νόμου.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως κύρια αποστολή την αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής, ταυτοποίησης και προσωρινής διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

Για τον σκοπό αυτόν η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι αρμόδια:

α) Για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταγραφής, ταυτοποίησης και εξακρίβωσης των στοιχείων, τον ιατρικό έλεγχο, τον εντοπισμό ευάλωτων προσώπων, την παροχή ενημέρωσης, ιδίως για τις διαδικασίες διεθνούς ή άλλης μορφής προστασίας και για τις διαδικασίες επιστροφής, καθώς και για την προσωρινή διαμονή των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, και την περαιτέρω παραπομπή και μετακίνησή τους σε κατάλληλες δομές για την προσωρινή υποδοχή ή φιλοξενία τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του άρθρου 18 του ν. 4540/2018 (Α'91), που τελούν υπό την ευθύνη ή εποπτεία της, καθώς και των Τοπικών Συντονιστικών Κέντρων Διαχείρισης Προσφυγικής Κρίσης (ΤΟΣΚΕΔΠ) του άρθρου 96 του ν. 4368/2016 (Α'21).

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως κύρια αποστολή την αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

Για το σκοπό αυτόν η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι αρμόδια:

α) για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταγραφής, ταυτοποίησης και εξακρίβωσης των στοιχείων, τον ιατρικό έλεγχο, τον εντοπισμό ευάλωτων προσώπων, την παροχή ενημέρωσης, ιδίως για τις διαδικασίες διεθνούς ή άλλης μορφής προστασίας και για τις διαδικασίες επιστροφής, καθώς και για την προσωρινή διαμονή των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις και την περαιτέρω παραπομπή τους σε κατάλληλες δομές υποδοχής ή προσωρινής φιλοξενίας,

β) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία Κέντρων και Δομών για την πραγματοποίηση των ως άνω διαδικασιών,

γ) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία ανοικτών Δομών Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία,

δ) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία ανοικτών Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι είτε βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής, απέλασης ή επανεισδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011 (Α'7) ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 3907/2011 είτε τελούν υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3907/2011 είτε υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. 3386/2005 (Α'212).

3. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές της Υπηρεσίες. Η Κεντρική Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης διαρθρώνεται στα εξής Τμήματα:

α) Τμήμα Ενημέρωσης και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, το οποίο υποστηρίζει τον Διευθυντή και διαρθρώνεται σε: αα) Γραφείο Ενημέρωσης, το

οποίο είναι αρμόδιο για τα ζητήματα επικοινωνίας και ενημέρωσης του κοινού, ββ) Γραφείο Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, το οποίο παρακολουθεί και μελετά τις εξελίξεις στον τομέα του ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις και μεριμνά για την εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας. Στο Τμήμα λειτουργεί γραμματεία για την υποστήριξη του Διευθυντή.

β) Τμήμα Συντονισμού, το οποίο συντονίζει τις ενέργειες των Περιφερειακών Υπηρεσιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και οργανώνει, συντονίζει και εποπτεύει τις Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις μεριμνά για την επικοινωνία και συνεργασία με την Υπηρεσία Ασύλου και με άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, με ανεξάρτητες αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και νομικά πρόσωπα, τηρεί καταλόγους πιστοποιημένων φορέων της κοινωνίας των πολιτών και διερμηνέων,

μεριμνά για την ολοκλήρωση των διοικητικών διαδικασιών μετακίνησης των πολιτών τρίτων χωρών και των ανιθαγενών που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα σε κατάλληλες δομές για την προσωρινή υποδοχή ή φιλοξενία τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του άρθρου 18 του ν. 4540/2018 (Α' 91), που τελούν υπό την ευθύνη ή την εποπτεία της, καθώς και Τοπικών Συντονιστικών Κέντρων Διαχείρισης Προσφυγικής Κρίσης (ΤΟΣΚΕΔΠ) του άρθρου 96 του ν. 4368/2016 (Α' 21).

δ) Τμήμα Σχεδιασμού, Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων, το οποίο προετοιμάζει, υποβάλλει και υλοποιεί δράσεις με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς, θεσμικούς ή άλλους πόρους και έχει την επιτελική ευθύνη προγραμματισμού, διαχείρισης, αξιολόγησης και υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών.

ε) Τμήμα Πληροφορικής, το οποίο υποστηρίζει το σύστημα μηχανοργάνωσης της Υπηρεσίας, μεριμνά για την κατάλληλη διασύνδεσή του με αρχεία τηρούμενα από άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου ή άλλες αντίστοιχες αρχές κρατών - μελών της Ε.Ε. στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών και είναι αρμόδιο για τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης,

στ. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης που ασκεί τις αρμοδιότητες της υποπαραγράφου γ' της παρ. 7 του άρθρου 25 του π.δ. 122/2017 (Α' 149).».

ζ) Νομικό Τμήμα, το οποίο είναι αρμόδιο για την προετοιμασία και την κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων και για την παροχή νομικής υποστήριξης ως προς τα θέματα λειτουργίας και άσκησης αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών. Είναι επίσης αρμόδιο για την σύνταξη γνωμοδοτήσεων επί ερωτημάτων που άπτονται του αντικειμένου της Υπηρεσίας, για τη σύνταξη υπηρεσιακών εγγράφων επί ερωτημάτων κοινοβουλευτικού ελέγχου καθώς και για την ορθή εφαρμογή της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

η) Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα τη μέριμνα, τη μελέτη και την εποπτεία για τη συντήρηση, την επισκευή, τη διαρρύθμιση, την επέκταση των κτηριακών εγκαταστάσεων Υπηρεσιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης ώστε να

εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία τους, την μέριμνα για τη σύνδεση των απαραίτητων για τη λειτουργία των περιφερειακών υπηρεσιών υποδοχής και ταυτοποίησης παροχών από τις αρμόδιες υπηρεσίες και οργανισμούς και τον έλεγχο των σχετικών λογαριασμών κατανάλωσης.

4. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι:

α) τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.),

β) οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Μ.Υ.Τ.),

γ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία,

δ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών: που βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011 ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 3907/2011, ή των οποίων η απομάκρυνση έχει αναβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3907/2011 ή που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. 3386/2005.

5. Η Κεντρική Υπηρεσία προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση των Περιφερειακών Υπηρεσιών και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σε συνεργασία με τις λοιπές αρμόδιες υπηρεσίες. Για το σκοπό αυτόν, η Κεντρική Υπηρεσία μπορεί να αναπτύσσει διεθνή συνεργασία, ιδίως με αρμόδιες αλλοδαπές αρχές, διεθνείς οργανισμούς, φορείς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κρατών-μελών της και να συμμετέχει αυτοτελώς ή από κοινού με άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς της κοινωνίας των πολιτών σε προγράμματα και δράσεις χρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους φορείς.»

4. Τροποποιείται η παράγραφος 5 του άρθρου 10 του ν. 4375/2016 και προστίθεται νέα παράγραφος 7 στο εν λόγω άρθρο το οποίο έχει ως εξής:

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε συνοριακές περιοχές της Ελλάδας στις οποίες αυτό κρίνεται αναγκαίο, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των εισερχομένων χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης μπορεί να λειτουργεί Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο ή Κινητό Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και σε περιοχές της ενδοχώρας, για τις ανάγκες των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης.

3. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας μπορεί να συνιστώνται Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε σημεία της Επικράτειας, όπου κρίνεται αναγκαία η παροχή υπηρεσιών υποδοχής και ταυτοποίησης, ιδίως σε περίπτωση εισόδου μεγάλου αριθμού προσώπων χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, των οποίων η παραπομπή σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης δεν είναι άμεσα εφικτή ή σκόπιμη.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής Αιτούντων Διεθνή Προστασία.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι εισέρχονται ή διαμένουν στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, οι οποίοι: α) βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 22 του ν. 3907/2011 ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το άρθρο 30 του ν. 3907/2011 ή β) τελούν υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 3907/2011 ή γ) υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. 3386/2005.

6. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στις ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής και στις ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας ιδρύονται διακριτοί χώροι με τις κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παρ. 8 του άρθρου 14.

7. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. 4264/2014 (Α' 118), η λειτουργία κυλικίων εντός των κέντρων και δομών προσωρινής υποδοχής - φιλοξενίας και εν γένει χώρων που καλύπτουν έκτακτες ανάγκες στέγασης και προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Υγείας, καθορίζονται τα είδη που δύνανται να πωλούνται από τα κυλικεία, η διαδικασία αδειοδότησής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Η αρμοδιότητα για την εγκατάσταση και λειτουργία κυλικίων του πρώτου εδαφίου ανήκει στο δήμο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου λειτουργεί ο προαναφερθείς χώρος. Με απόφαση του οικείου δήμου και κατόπιν γνώμης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η οποία παρέχεται το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος, καθορίζονται ο αριθμός των κυλικίων που επιτρέπεται να εγκατασταθούν ανά χώρο, η χωροθέτησή τους εντός αυτού, το ωράριο λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία τους. Η εκμίσθωση των χώρων σε τρίτους για τη λειτουργία κυλικίων γίνεται κατόπιν δημοπρασίας από τον οικείο δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 270/1981 (Α' 77). Το προϊόν της δημοπρασίας αποτελεί έσοδο του δήμου.

5. Τροποποιείται η παράγραφος 4 του άρθρου 13 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης διαρθρώνονται σε λειτουργικά διακριτά κλιμάκια, ως εξής: α) κλιμάκιο διοικητικής μέριμνας, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξη του Κέντρου ή της Μονάδας, τη στέγαση και σίτιση των παραμενόντων εντός των χώρων τους και τον καθαρισμό των χώρων αυτών, β) κλιμάκιο ταυτοποίησης και εξακρίβωσης ιθαγένειας, το οποίο είναι αρμόδιο για την καταγραφή των προσωπικών στοιχείων των πολιτών τρίτων χωρών και τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων όσων έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους και την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειάς τους, γ) κλιμάκιο ιατρικού

ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, δ) κλιμάκιο ενημέρωσης, το οποίο είναι αρμόδιο για την ενημέρωση των πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ε) κλιμάκιο εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας. Ο Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης προβλέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το προσωπικό του κλιμακίου εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας δύναται να εισέλθει εντός του κέντρου για λόγους τήρησης της τάξης.

2. Ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης προϊστάται των κλιμακίων διοικητικής μέριμνας, ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και ενημέρωσης, συντονίζει, κατευθύνει και ελέγχει το έργο του προσωπικού που απασχολείται σε αυτά και μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του Κέντρου σε συνεργασία με τις λοιπές αρμόδιες αρχές και φορείς. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του, ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης συνεργάζεται με τον προϊστάμενο των κλιμακίων ταυτοποίησης και εξακρίβωσης ιθαγένειας και εξωτερικής φύλαξης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τις λειτουργίες των αστυνομικών υπηρεσιών. Κατευθύνει το προσωπικό που διατίθεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), το οποίο δραστηριοποιείται εντός του Κέντρου.

3. Για τη λειτουργία των κλιμακίων ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, τα Κέντρα και οι Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης δύναται να διαθέτουν ασθενοφόρα, για τα οποία χορηγείται άδεια κυκλοφορίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.

4. Οι ανοιχτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής και οι ανοιχτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας διαρθρώνονται σε λειτουργικά διακριτά κλιμάκια, ως εξής: α) κλιμάκιο διοικητικής μέριμνας, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξη, τη στέγαση και σίτιση των παραμενόντων και τον καθαρισμό των χώρων, β) κλιμάκιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, γ) κλιμάκιο ενημέρωσης το οποίο είναι αρμόδιο για την ενημέρωση των φιλοξενούμενων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, δ) κλιμάκιο εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας. Ο Γενικός Κανονισμός λειτουργίας των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και ο Γενικός Κανονισμός λειτουργίας των Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας προβλέπουν τις περιπτώσεις κατά τις οποίες προσωπικό του κλιμακίου εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας δύναται να εισέλθει εντός του κέντρου για λόγους τήρησης της τάξης.

5. Οι αρμοδιότητες των κλιμακίων των Περιφερειακών Υπηρεσιών περιγράφονται λεπτομερώς και ρυθμίζονται στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότηση του παρόντος.».

6. Τροποποιείται το άρθρο 71 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 στ. κδ του Π.δ. 113/2013 (Α 146) του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) του παρόντος και

του άρθρου 8 παρ. 1 στ. δ του Π.δ. 114/2010 αντίστοιχα, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου.».

Με το άρθρο 119:

1. Καταργούνται τα άρθρα 33 έως 66 του ν. 4375/2016, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 33

(Άρθρο 1 Οδηγίας)

Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος Μέρους είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» (L 180/29.6.2013).

Άρθρο 34

(Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας)

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος:

α. «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.δ. 3989/1959 (Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.ν. 389/1968 (Α 125).

β. «Αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το Ελληνικό Κράτος που υποβάλλει αλλοδαπός ή ανιθαγενής, με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπό του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και τις διατάξεις του άρθρου 2 (β) και (γ) Π.δ. 141/2013 (Α 226). Αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να υποβληθεί και εξ ονόματος των μελών της οικογένειας αιτούντος που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια.

γ. «Μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, υπό την προϋπόθεση ότι η οικογένεια υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, θεωρούνται:

αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση μακράς διάρκειας δεόντως αποδεδειγμένη,

ββ. Τα ανήλικα, άγαμα και εξαρτημένα τέκνα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα.

γγ. Τα ενήλικα τέκνα του αιτούντος που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση.

δ. «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 του Π.δ. 141/2013 (Α 226) και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους-μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος-μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας, ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεών του.

ε. «Τελεσίδικη απόφαση» είναι η απόφαση που ορίζει εάν ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία: (α) εκδίδεται επί της ενδικοφανούς προσφυγής της παρ. 5 του άρθρου 7 ή (β) δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση της ως άνω προσφυγής, λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησής της. Κατά της τελεσίδικης απόφασης μπορεί να ασκηθεί η αίτηση ακύρωσης του άρθρου 64.».

στ. «Πρόσφυγας» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης και του άρθρου 2(ε) του Π.δ. 141/2013.

ζ. «Καθεστώς πρόσφυγα» είναι το καθεστώς που χορηγείται κατόπιν της αναγνώρισης από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενή ως πρόσφυγα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 141/2013.

η. «Δικαιούχος επικουρικής προστασίας» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθ. 2 στοιχείο ζ του Π.δ. 141/2013.

θ. «Καθεστώς επικουρικής προστασίας» είναι το καθεστώς που χορηγείται κατόπιν της αναγνώρισης από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 141/2013.

ι. «Διεθνής προστασία» είναι το καθεστώς πρόσφυγα και το καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία ζ και θ του παρόντος.

ια. «Ασυνόδευτος ανήλικος» είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και για όσο χρόνο η γονική του

μέριμνα δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο και δεν ασκείται στην πράξη, ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα.

ιβ. «Εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος.

ιγ. «Κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελευθερίας του προσώπου.

ιδ. «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής», «Αρμόδιες Αρχές Εξέτασης» ή «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής και Εξέτασης» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου.

ιε. «Κεντρική Αρχή» είναι η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

ιστ. «Χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους.

ιζ. «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε αλλοδαπό ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην Ελληνική Επικράτεια.

ιη. «Αποφαινόμενη Αρχή» είναι ο υπάλληλος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, ο οποίος ορίζεται ως χειριστής για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση του άρθρου 63 Αποφαινόμενη Αρχή είναι ο Προϊστάμενος του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου της Υπηρεσίας Ασύλου. Στις περιπτώσεις του άρθρου 54 (β), η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 604/2013.

ιθ. «Αρμόδιες Αρχές Απόφασης» είναι η Αποφαινόμενη Αρχή και οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

κ. «Μεταγενέστερη αίτηση» είναι η αίτηση για παροχή διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά από απόφαση που δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση του ενδίκου βοηθήματος του άρθρου 64 ή απόφαση διακοπής της εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 47.».

Ως μεταγενέστερη αίτηση λογίζεται και κάθε νέα αίτηση διεθνούς προστασίας μετά από παραίτηση κατά τις διατάξεις του άρθρου 47.

κα. «Ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας» είναι η απόφαση της Αποφαινόμενης Αρχής να ανακαλέσει καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 141/2013. Σε περίπτωση άρνησης ανανέωσης άδειας διαμονής πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις και εγγυήσεις περί ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

κβ. «Παραμονή στη χώρα» είναι η παραμονή στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων και των ζωνών διέλευσης.

κγ. «Σύμβουλος του αιτούντος» είναι ο νομικός, ιατρός, ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός, ο οποίος τον υποστηρίζει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του.

κδ. «Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο» είναι το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του από τις αρμόδιες αρχές και του επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια μέχρι την ολοκλήρωσή της.

κε. «Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων» είναι οι αιτούντες, των οποίων η ικανότητα να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος Μέρους περιορίζεται λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και ιδίως την κατάσταση της υγείας τους.

Άρθρο 35

(Άρθρο 3 Οδηγίας)

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε όλες τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης της χώρας, καθώς και στις διαδικασίες ανάκλησης χορηγηθέντος καθεστώτος διεθνούς προστασίας.
2. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους δεν εφαρμόζονται επί αιτήσεων διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε ελληνικές διπλωματικές αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες στο εξωτερικό.
3. Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος Μέρους γίνονται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και το διεθνές δίκαιο για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη σχετική διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και νομολογία.

Αρθρο 36

(Αρθρο 6 και 7 Οδηγίας)

Πρόσβαση στη διαδικασία

1.α. Κάθε αλλοδαπός ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής, οι οποίες διενεργούν αμέσως πλήρη καταγραφή της. Η πλήρης καταγραφή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία ταυτότητας, τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, το όνομα του πατέρα, της μητέρας, του/της συζύγου και των τέκνων του, βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης, καθώς και σύντομη αναφορά των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία. β. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή, σύμφωνα με το στοιχείο α, μετά από απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, οι Αρχές Παραλαβής μπορούν να προβαίνουν, το αργότερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, σε απλή καταγραφή των ελάχιστων απαραίτητων στοιχείων και στη συνέχεια να προβαίνουν στην πλήρη καταγραφή του στοιχείου α μόλις αυτό καταστεί δυνατό και κατά προτεραιότητα. γ. Η αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρείται κατατεθειμένη από την ημερομηνία της πλήρους καταγραφής, σύμφωνα με το στοιχείο α, από την οποία αρχίζουν οι σχετικές προθεσμίες για την εξέτασή της σύμφωνα με το άρθρο 51 του παρόντος. Σε περίπτωση που αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, δεν εμφανιστεί για την καταγραφή της, κατά την ορισθείσα ημερομηνία ή παρότι έχει κληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου.

2. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιόν τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 42 παράγραφος 1 (α).

3. Σε περίπτωση που αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος είτε βρίσκεται υπό κράτηση είτε σε διαδικασίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης κατά την κείμενη νομοθεσία, δηλώσει ότι επιθυμεί να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την άμεση σύνταξη και υποβολή έγγραφης σχετικής δήλωσης. Στη συνέχεια η αίτηση διεθνούς προστασίας καταγράφεται από την υπηρεσία κράτησης ή την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο β της παραγράφου 1 (απλή καταγραφή), σε διασυνδεδεμένο με την Αρχή Παραλαβής ηλεκτρονικό σύστημα εντός έξι (6) εργάσιμων ημερών. Οι αρχές κράτησης ή οι περιφερειακές υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε συνεργασία με την Αρχή Παραλαβής, μεριμνούν για τη μεταγωγή του κρατούμενου ενώπιον της αρχής αυτής, το συντομότερο δυνατό, προκειμένου πραγματοποιηθεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το στοιχείο α της παραγράφου 1. Σε περίπτωση που ο αιτών αφεθεί ελεύθερος πριν την πραγματοποίηση πλήρους καταγραφής, οφείλει να προσέλθει εντός δέκα (10) ημερών στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ώστε να προγραμματιστεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Σε

περίπτωση που δεν εμφανιστεί, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Το πρόσωπο που εκφράζει επιθυμία κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας είναι αιτών άσυλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34(δ) του παρόντος.

4. Αν η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθεί σε μη αρμόδια αρχή, αυτή υποχρεούται να ειδοποιήσει αμέσως την αρμόδια Αρχή Παραλαβής με τον προσφορότερο τρόπο και να παραπέμψει σε αυτήν τον αιτούντα. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου μεριμνά για την ενημέρωση και κατάρτιση των αρχών στις οποίες είναι πιθανόν να απευθυνθεί όποιος επιθυμεί να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας (ιδίως την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης Υποδοχής και Ταυτοποίησης), σχετικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη διαδικασία κατάθεσης της αίτησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ώστε να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με τον τόπο και τρόπο κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας.

5. Όταν μεγάλος αριθμός ταυτόχρονων αιτήσεων διεθνούς προστασίας καθιστά πολύ δύσκολη στην πράξη την καταγραφή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ή την παράγραφο 3, η καταγραφή της αίτησης μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών.

6. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος και των μελών της οικογένειάς του. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα ενήλικα μέλη με δικαιοπρακτική ικανότητα πρέπει να συναινούν εγγράφως στην κατάθεση της αίτησης εξ ονόματός τους ή σε αντίθετη περίπτωση να έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν οι ίδιοι την αίτησή τους. Πριν ζητηθεί η συναίνεση, κάθε εξαρτώμενος ενήλικος ενημερώνεται κατ'ιδίαν σχετικά με τις συναφείς διαδικαστικές συνέπειες της αυτοπρόσωπης κατάθεσης αίτησης και σχετικά με το δικαίωμά του να υποβάλει αυτοτελή αίτηση διεθνούς προστασίας. Η συναίνεση ζητείται κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης ή το αργότερο κατά την προσωπική συνέντευξη με το εν λόγω μέλος της οικογένειας.

7. Αιτών που αποκτά τέκνο μετά την είσοδό του στη χώρα δύναται να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του τέκνου, η κατάθεση της οποίας συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου. Η αίτηση αυτή συνενώνεται με την αίτηση διεθνούς προστασίας του αιτούντος γονέα σε όποιο στάδιο και βαθμό της διαδικασίας βρίσκεται αυτή.

8. Ο ανήλικος άνω των δεκαπέντε (15) ετών, δύναται να υποβάλει αυτοπροσώπως και αυτοτελώς αίτηση διεθνούς προστασίας. Σε περίπτωση που είναι ασυνό-δευτος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 45 του παρόντος.

9. Ο ασυνόδευτος ανήλικος, κάτω των δεκαπέντε (15) ετών, υποβάλλει αίτηση διά εκπροσώπου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 45.

10. Ο εκπρόσωπος του ανηλίκου, καθώς και ο εκπρόσωπος του ξενώνα στον οποίο φιλοξενείται ο ανήλικος, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Π.δ. 220/2007, μπορούν να καταθέτουν αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του ανηλίκου εφόσον, με βάση εξατομικευμένη εκτίμηση της προσωπικής κατάστασής του, θεωρούν ότι ο ανήλικος έχει ενδεχομένως ανάγκη διεθνούς προστασίας.

Ο ανήλικος πρέπει να είναι παρών κατά την κατάθεση της αίτησης, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο για λόγους ανωτέρας βίας.

11. Αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη, η Υπηρεσία Ασύλου μπορεί να επικουρείται από ελληνόγλωσσο προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο για τη διενέργεια των καταγραφών των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, την ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 4 του άρθρου 60 και για κάθε άλλη διοικητική ενέργεια που αφορά τη διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.».

Άρθρο 37

(Άρθρο 9 της Οδηγίας)

Δικαίωμα παραμονής αιτούντων - Εξαιρέσεις

1. Οι αιτούντες επιτρέπεται να παραμένουν στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και απαγορεύεται η απομάκρυνσή τους με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές είτε παραδίδουν τον αιτούντα σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3251/2004 (Α 127), είτε εκδίδουν αυτόν σε τρίτη χώρα, με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος, ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η παράδοση ή η έκδοση δεν πρέπει να οδηγεί σε έμμεση ή άμεση επαναπροώθηση του ενδιαφερόμενου κατά παράβαση του άρθρου 33 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Γενεύης ή σε κίνδυνο δίωξης ή σοβαρής βλάβης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.δ. 141/2013, του άρθρου 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, του άρθρου 3 της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης κατά των Βασανιστηρίων, του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, των άρθρων 4 και 19 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του άρθρου 5 του Συντάγματος. Κανένας δεν εκδίδεται πριν εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αίτησής του, εφόσον επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

3. Το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος στη χώρα, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

Άρθρο 38

(Άρθρο 8 Οδηγίας)

Ενημέρωση και παροχή συμβουλών σε κέντρα

κράτησης και σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια

1. Αλλοδαποί ή ανιθαγενείς, οι οποίοι βρίσκονται σε κέντρα κράτησης ή σημεία διέλευσης συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η Υπηρεσία Ασύλου σε συνεργασία με τις αρχές που δραστηριοποιούνται στα σημεία αυτά ή/και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, μεριμνά για την παροχή της πληροφόρησης σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Στα εν λόγω κέντρα κράτησης και σημεία διέλευσης, παρέχεται δυνατότητα διερμηνείας στο μέτρο που είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου.

2. Οι οργανώσεις και τα πρόσωπα που ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς, σύμφωνα με την παράγραφο 1, έχουν πρόσβαση στα σημεία διέλευσης των συνόρων, περιλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή λόγοι που υπαγορεύονται από τη διοικητική διαχείριση του συγκεκριμένου σημείου διέλευσης των συνόρων και επιβάλλουν τον περιορισμό του δικαιώματος αυτού. Οι περιορισμοί αυτοί δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αδυναμία πρόσβασης στα συγκεκριμένα σημεία για τις ανωτέρω οργανώσεις ή πρόσωπα.

Άρθρο 39

(Άρθρο 10 Οδηγίας)

Προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης

1. Οι αιτήσεις δεν απορρίπτονται, αποκλειστικά και μόνο για το λόγο ότι δεν υποβλήθηκαν το ταχύτερο δυνατόν.

2. Όλες οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας εξετάζονται αρχικά ως προς την υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα και, εφόσον δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, εξετάζονται ως προς την υπαγωγή σε καθεστώς επικουρικής προστασίας.

3. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για το σκοπό αυτόν η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου:

α. Αναζητεί, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων (χώρες καταγωγής, χώρες προηγούμενης συνήθους διαμονής, χώρες μέσω των οποίων διήλθαν κ.λπ.) σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών-μελών Ε.Ε., στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών ή από αξιόπιστες πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Ασυλο και η Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

β. Μεριμνά, ώστε το προσωπικό που εξετάζει και αποφασίζει για τις αιτήσεις ή εισηγείται για τη λήψη αποφάσεων, να γνωρίζει την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τη νομολογία περί διεθνούς προστασίας. Προς τούτο, οργανώνει την εκπαίδευση και φροντίζει για τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού. Επίσης μεριμνά, ώστε το προσωπικό να μπορεί να συμβουλευέται, όταν είναι αναγκαίο, εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου. Περαιτέρω η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διοργανώνει σεμινάρια εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Ασυλο, ενώ μπορεί να διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης σε συνεργασία με φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Κοινοποιεί στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης τις διαθέσιμες από την Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες οδηγίες και ενημερωτικά δελτία σε θέματα διεθνούς προστασίας.

Αρθρο 40

(Αρθρο 11 Οδηγίας)

Αιτιολόγηση και επίδοση αποφάσεων
και άλλων διαδικαστικών εγγράφων

1. Οι αποφάσεις επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μεταφοράς βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 604/2013, επιδίδονται στον αιτούντα με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.
2. Η επίδοση πραγματοποιείται το ταχύτερο δυνατόν μετά την έκδοση της απόφασης και αφού ειδοποιηθεί ο αιτών προκειμένου να προσέλθει για την παραλαβή της απόφασης σε συγκεκριμένη ημερομηνία.
3. Η ειδοποίηση πραγματοποιείται, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με επιστολή, τηλεμοιτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση. Για την πράξη αυτή γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο σχετική μνεία στο φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και ώρα διενέργειας της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην ειδοποίηση και το είδος της πράξης στην οποία προέβη. Κάθε πρόσκληση ή κοινοποίηση πραγματοποιείται στον πιο πρόσφατο τρόπο διαμονής ή κατοικίας που έχει δηλώσει ο αιτών διεθνή προστασία.
4. Εάν ο αιτών είναι κρατούμενος ή παραμένει σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εφόσον η μεταγωγή του ενώπιον των Αρχών Παραλαβής για την πραγματοποίηση της επίδοσης είναι αδύνατη για αντικειμενικούς λόγους, οι οποίοι γνωστοποιούνται εγγράφως στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, η απόφαση παραδίδεται στον προϊστάμενο του οικείου καταστήματος ή εγκατάστασης, ο οποίος μεριμνά για την άμεση επίδοση της απόφασης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τη συνδρομή διερμηνέα, σε γλώσσα που ο κρατούμενος κατανοεί, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση

επίδοσης. Στη συνέχεια, ο προϊστάμενος του οικείου καταστήματος, χώρου κράτησης ή Περιφερειακής Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ενημερώνει σχετικά την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, στην οποία αποστέλλει την έκθεση επίδοσης.

5. Εάν ο αιτών δεν ανταποκριθεί ή δεν καταστεί δυνατόν να ανευρεθεί με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 3, η επίδοση διενεργείται το αργότερο κατά την επόμενη προσέλευσή του για ανανέωση του δελτίου αιτούντος από τις αρμόδιες αρχές.

6. Κατά την επίδοση, ο αιτών ενημερώνεται από διερμηνέα σε γλώσσα που κατανοεί, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση επίδοσης. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 επισυνάπτεται και έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών που εξηγεί το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί.

7. Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, για το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται, για τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 7 του παρόντος.

8. Προσκλήσεις του αιτούντος από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής στη συνέντευξη που αναφέρεται στο άρθρο 52 και από την Αρχή Προσφυγών σε ακρόαση κατά το άρθρο 62, πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, μεταξύ των οποίων όσα αναφέρονται στην παράγραφο 3, που εξασφαλίζει ότι ο αιτών έλαβε γνώση της πρόσκλησης. Δεν απαιτείται πρόσκληση, εφόσον για τον αιτούντα έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης της καταγραφής της αίτησης, συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και του έχει εξηγηθεί η σημασία και το περιεχόμενο των διαδικασιών αυτών. Κάθε άλλη πρόσκληση ή κλήση του αιτούντος πραγματοποιείται με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

9. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αποφάσεις διακοπής της εξέτασης της αίτησης και οι αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας κοινοποιούνται στον Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι αποφάσεις των Επιτροπών Προσφυγών κοινοποιούνται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

10. Όταν έχει υποβληθεί αίτηση εξ ονόματος των μελών της οικογένειας του αιτούντος, που επικαλούνται τους ίδιους λόγους, η αρμόδια Αρχή Απόφασης μπορεί να εκδίδει μία απόφαση που αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν αυτό θα οδηγούσε σε γνωστοποίηση της ιδιαίτερης κατάστασης αιτούντος που θα

μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντά του, ιδίως σε περιπτώσεις διώξεων με βάση το φύλο, το σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου και/ή την ηλικία. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται χωριστή απόφαση για το συγκεκριμένο πρόσωπο.

Άρθρο 41

(Άρθρο 12 Οδηγίας)

Εγγυήσεις για τους αιτούντες

1. Οι αιτούντες, κατά την εφαρμογή των διατάξεων των Κεφαλαίων Γ και Δ έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα:

α. Ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη διαδικασία που ακολουθείται, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, για το καθήκον εχεμύθειας των αρχών και το γεγονός ότι οι πληροφορίες που παρέχουν στις αρχές κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησής τους δεν θα αποκαλυφθούν στους φερόμενους ως φορείς διώξης ή σοβαρής βλάβης, για τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους και της μη συνεργασίας με τις αρχές, καθώς και για τις συνέπειες της ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης της αίτησής τους. Επίσης, ενημερώνονται για τις προθεσμίες και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέωση υποβολής των στοιχείων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους.

Οι πληροφορίες τους παρέχονται εγκαίρως ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 42. Οι πληροφορίες αυτές δύναται να παρέχονται και τηλεφωνικά ή με αυτοματοποιημένο τρόπο.

β. Τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε Α και Β βαθμό, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς αυτόν. Η δαπάνη της διερμηνείας βαρύνει το Δημόσιο. Η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, όπου αυτή απαιτείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας δύναται να παρέχεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων επικοινωνίας, σε περίπτωση που η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη. Οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου ξενόγλωσσων εγγράφων που τυχόν κατατίθενται ενώπιόν τους, ακόμη και αν αυτά δεν προσκομίζονται σε επίσημη μετάφραση.

γ. Μπορούν να επικοινωνούν με την Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

δ. αα) Εφοδιάζονται ατελώς από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, αμέσως μετά την καταγραφή της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, το οποίο φέρει τη φωτογραφία τους.

ββ) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία αποτελεί προσωρινό τίτλο, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για έκδοση άδειας διαμονής, διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων των αιτούντων όπου αυτά προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις απαραίτητες αναγκαίες συναλλαγές κατά το χρόνο ισχύος του και τους επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια.

δδ) Το δελτίο έχει διάρκεια ισχύος μέχρι ένα έτος και ανανεώνεται έως την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί δελτίο μετά την απλή καταγραφή της αίτησης, σύμφωνα με την παρ. 1 (β) του άρθρου 36, το δελτίο ισχύει μέχρι την ορισθείσα ημερομηνία πλήρους καταγραφής κατά την παράγραφο 1 (α) του ίδιου άρθρου.

εε) Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να μειώνεται η διάρκεια ισχύος των δελτίων αιτούντων από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής, λαμβανομένης υπόψη της αναμενόμενης διάρκειας έκδοσης απόφασης σε Α βαθμό και εφόσον από τα επίσημα στατιστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι το ποσοστό χορήγησης διεθνούς προστασίας σε αιτούντες από τη συγκεκριμένη χώρα, κατά τα δύο προηγούμενα τρίμηνα, είναι χαμηλότερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

στοστ) Με απόφαση Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής δύναται να περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος, ιδίως σε περίπτωση αναβολής της προγραμματισμένης προσωπικής συνέντευξης, απώλειας δελτίου, όταν επίκειται άμεσα η επίδοση απόφασης ή όταν εκκρεμεί μεταφορά στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

ζζ) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία παραδίδεται υποχρεωτικά από τον αιτούντα στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής κατά την επίδοση σε αυτόν απορριπτικής απόφασης επί της αίτησής του και παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Στην περίπτωση που ο αιτών κρατείται ή βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή εφόσον η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 60, το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία χορηγείται μετά την άρση της κράτησης, ή το πέρας των διαδικασιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή αφού επιτραπεί η είσοδος στο έδαφος της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2. Αν κατά την άρση της κράτησης ο αιτών δεν εφοδιαστεί με δελτίο, παραπέμπεται εγγράφως στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ενώπιον της οποίας οφείλει να παρουσιασθεί εντός δέκα (10) ημερών για να δηλώσει τα στοιχεία επικοινωνίας του και να του χορηγηθεί δελτίο. Το έγγραφο παραπομπής φέρει τα στοιχεία του αιτούντος και φωτογραφία του. Οι αρμόδιες αρχές για την κράτηση του αιτούντος ή οι αρμόδιες

υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης επιδίδουν στον αιτούντα το έγγραφο παραπομπής του. Η επίδοση διενεργείται από διερμηνέα, σε γλώσσα που ο αιτών κατανοεί, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση επίδοσης.

ε. Ενημερώνονται σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας σε γλώσσα που κατανοούν, καθώς και για τη δυνατότητα προσβολής της απορριπτικής απόφασης και της σχετικής προθεσμίας. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται και επιδίδεται στον αιτούντα το ταχύτερο δυνατόν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40. Σε περίπτωση που ο αιτών αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, γνωστοποιούνται στοιχεία από το διοικητικό φάκελο και χορηγούνται αντίγραφα μόνο εφόσον ο αιτών αποδείξει ειδικό έννομο συμφέρον.

στ. Έχουν πρόσβαση, οι ίδιοι ή διά των συμβούλων τους, σε πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων, όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

2. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες κατά το νόμο αρχές αναγνωρίζουν και θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής αιτούντων με την επίδειξη του δελτίου. Στις περιπτώσεις κράτησης, παραμονής σε εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 60, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές αναγνωρίζουν και βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει.

Άρθρο 42

(Άρθρο 13 Οδηγίας)

Υποχρεώσεις των αιτούντων

1. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για τη διεκπεραίωση της αίτησής τους, συμπεριλαμβανομένης και της διαπίστωσης των στοιχείων της ταυτότητάς τους. Ειδικότερα, σε κάθε περίπτωση, οι αιτούντες υποχρεούνται να:

α. Παρουσιάζονται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και όποτε κληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Αίτηση διεθνούς προστασίας, παραίτηση από αυτήν, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, μεταγενέστερη αίτηση και αίτηση για ανανέωση του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία υποβάλλονται αυτοπροσώπως, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία, οι οποίοι θα πρέπει να αποδεικνύονται με ανάλογο πιστοποιητικό ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Στις προαναφερόμενες περιπτώσεις ανωτέρας βίας η αίτηση περιλαμβάνει δήλωση του αιτούντος, του επιτρόπου του, εκπροσώπου

του ή του δικαστικού του συμπαραστάτη ότι γνωρίζει τις προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση, η συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης μιας αίτησης διεθνούς προστασίας τελεί υπό την προϋπόθεση της διαπίστωσης της συνδρομής των ως άνω λόγων ανωτέρας βίας, καθώς και της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ενώπιον των αρμοδίων Αρχών Παραλαβής, εφόσον διαπιστώνεται ότι οι λόγοι ανωτέρας βίας είναι παροδικού χαρακτήρα.

β. Παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο και προσκομίζουν οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχουν στην κατοχή τους και σχετίζεται με την εξέταση της αίτησης και των στοιχείων που πιστοποιούν την ταυτότητα των ιδίων και των μελών της οικογένειάς τους, τη χώρα προέλευσης και τον τόπο καταγωγής τους, καθώς και την οικογενειακή τους κατάσταση. Στις περιπτώσεις που παραδοθούν τα ανωτέρω έγγραφα συντάσσεται πρακτικό παράδοσης-παραλαβής, αντίγραφο του οποίου χορηγείται στον αιτούντα. Η υποβολή και η εξέταση της αίτησης χορήγησης διεθνούς προστασίας, καθώς και η χορήγηση καθεστώτος δεν προϋποθέτουν απαραίτητως την υποβολή αποδεικτικών στοιχείων.

γ. Ενημερώνουν αμέσως τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής τους και τα άλλα στοιχεία επικοινωνίας τους καθώς και για κάθε μεταβολή των ως άνω στοιχείων.

δ. Συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια κάθε νόμιμης έρευνας σχετικά με την αίτησή τους.

ε. Δέχονται σωματική έρευνα και έρευνα των αντικειμένων που φέρουν και φωτογραφίζονται, ενώ, εφόσον είναι άνω των 14 ετών, δακτυλοσκοποούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η σωματική έρευνα διεξάγεται από πρόσωπο του ίδιου φύλου με τον αιτούντα, τηρουμένων πλήρως των αρχών της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της σωματικής και ψυχολογικής ακεραιότητας.

2. Για τις υποχρεώσεις αυτές και τα δικαιώματά τους σύμφωνα με το άρθρο 41, ενημερώνονται ειδικά οι αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν και συντάσσεται προς τούτο σχετικό αποδεικτικό, στο οποίο αναφέρεται η γλώσσα επικοινωνίας.

Άρθρο 43

Στοιχεία Ταυτότητας των Αιτούντων

1. Τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων προκύπτουν από το διαβατήριό τους, το δελτίο ταυτότητάς τους, ή τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, εφόσον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να γίνεται δεκτή και άλλη κατηγορία εγγράφων.

2. Σε περίπτωση έλλειψης των εγγράφων αυτών, τα στοιχεία ταυτότητας καταγράφονται με βάση τη σχετική δήλωση του αιτούντος, κατά την καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας.

3. Τα στοιχεία ταυτότητας δύναται να τροποποιηθούν με απόφαση Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από σχετική αίτηση του αιτούντος διεθνή προστασία, η οποία συνοδεύεται από πρωτότυπα έγγραφα της παραγράφου 1, εκτός αν η τροποποίηση αφορά προφανείς γραφικές παραδρομές ή παραδρομές προφανώς οφειλόμενες στη μεταφορά άλλων αλφαβήτων στο λατινικό αλφάβητο, οπότε αρκεί απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου.

4. Κατ' εξαίρεση το στοιχείο της ιθαγένειας και του τόπου γέννησης, μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Προϊσταμένου της Αρχής Παραλαβής, μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή, εφόσον κατά τη συνέντευξη του άρθρου 52 ο αιτών προβεί σε σχετική δήλωση και θεμελιωθεί ότι τα στοιχεία αυτά έχουν καταγραφεί εσφαλμένα. Ομοίως κατ' εξαίρεση μπορεί να τροποποιηθούν τα στοιχεία ταυτότητας εάν κατά τη συνέντευξη προβληθούν βάσιμοι και σοβαροί λόγοι για τους οποίους ο αιτών αρχικά δεν είχε δηλώσει τα πραγματικά του στοιχεία. Η ημερομηνία γέννησης τροποποιείται μετά από διενέργεια διαδικασίας προσδιορισμού ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 45, εκτός αν κατά τη συνέντευξη προκύψει ότι ο αιτών που έχει καταγραφεί ως ενήλικος είναι προφανώς ανήλικος, οπότε αρκεί απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή.

5. Σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 4, και σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστωθεί κατά το στάδιο εξέτασης της προσφυγής, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62, η τροποποίηση πραγματοποιείται με επιμέλεια του Προϊσταμένου του Τμήματος Συντονισμού της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από απόφαση της Επιτροπής Προσφυγών ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η υπόθεση.

Άρθρο 44

(Άρθρα 19 έως 23 Οδηγίας)

Παροχή πληροφοριών -

Νομική εκπροσώπηση και συνδρομή

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να συμβουλευούνται με δαπάνη τους δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο σε θέματα σχετικά με την αίτησή τους. Εφόσον ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά για συγκεκριμένες πράξεις, η εξουσιοδότηση αιτούντων προς δικηγόρο για την εκπροσώπησή τους ενώπιον των αρχών του παρόντος Μέρους μπορεί να πραγματοποιηθεί και με απλό ιδιωτικό έγγραφο, χωρίς να απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής. Η εξουσιοδότηση αιτούντων προς άλλα πρόσωπα απαιτεί θεώρηση του γνησίου της υπογραφής.

2. Στους αιτούντες παρέχονται, στο πλαίσιο των διαδικασιών του Κεφαλαίου Γ, δωρεάν νομικές πληροφορίες και πληροφορίες για τη διαδικασία, σχετικά με την υπόθεσή τους. Πέραν της παροχής πληροφόρησης του προηγούμενου εδαφίου, σε περίπτωση απόφασης με την οποία δεν χορηγείται προσφυγικό καθεστώς σε πρώτο βαθμό, στους αιτούντες παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με το σκεπτικό της απόφασης και τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατ

αυτής. Η πληροφόρηση και ενημέρωση των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να παρέχονται από φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

3. Στους αιτούντες παρέχεται δωρεάν νομική συνδρομή στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών με τους όρους και τις προϋποθέσεις της υπουργικής απόφασης του άρθρου 7 παράγραφος 8 του παρόντος. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες είναι δυνατόν να λαμβάνουν δωρεάν νομική βοήθεια, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του ν. 3226/2004 (Α 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Οι δικηγόροι που εκπροσωπούν αιτούντες έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 1(ε) εδάφιο τρίτο του παρόντος. Άλλοι σύμβουλοι που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες έχουν πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου τους εφόσον αυτά σχετίζονται με την παρεχόμενη συνδρομή. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, δύναται, μετά από αιτιολογημένη πράξη του, να απαγορεύει τη γνωστοποίηση πληροφοριών ή της πηγής αυτών, εφόσον κρίνει ότι η αποκάλυψη αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών που παρέχουν τις πληροφορίες αυτές, την ασφάλεια των προσώπων που αυτές αφορούν ή τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η παραπάνω απαγόρευση δεν θα πρέπει να περιορίζει δυσανάλογα το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση, νομική συμπαράσταση και υπεράσπιση. Η πρόσβαση στις εν λόγω απόρρητες πληροφορίες ή πηγές είναι δυνατή, σε κάθε περίπτωση, από την Αρχή Προσφυγών, στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγής και από το Δικαστήριο, το οποίο είναι αρμόδιο για την εξέταση των προβλεπόμενων στο άρθρο 64 αιτήσεων ακυρώσεως.

5. Οι δικηγόροι που εκπροσωπούν και οι σύμβουλοι που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες, έχουν πρόσβαση σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης υπό τους ειδικούς όρους του Γενικού Κανονισμού λειτουργίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Επίσης έχουν πρόσβαση σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να επικοινωνούν με τους αιτούντες, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Η δυνατότητα πρόσβασης των ως άνω προσώπων στους χώρους αυτούς περιορίζεται όταν αυτό κρίνεται αντικειμενικά απαραίτητο από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση του εν λόγω χώρου ή την ασφάλεια των αιτούντων, υπό τον όρο ότι δεν περιορίζεται ούτε παρακωλύεται το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση και νομική συμπαράσταση, ιδίως όταν η πρόσβαση των δικηγόρων και συμβούλων περιορίζεται υπερβολικά ή καθίσταται αδύνατη.

6. Δικηγόροι ή άλλοι σύμβουλοι δικαιούνται να παρέχουν κάθε νόμιμη συνδρομή στον αιτούντα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Οι αιτούντες δικαιούνται να παρίστανται στην προσωπική συνέντευξη με τον δικηγόρο που τους εκπροσωπεί ή τον σύμβουλο που τους παρέχει συνδρομή. Η συνέντευξη μπορεί να διεξαχθεί παρά την απουσία συνηγόρου, εφόσον κριθεί ότι η απουσία αυτή δεν συνιστά σπουδαίο λόγο αναβολής.

Αρθρο 45
(Αρθρο 25 Οδηγίας)
Αιτήσεις ασυνόδευτων ανήλικων

1. Οι αρμόδιες αρχές, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Π.δ. 220/2007, για το διορισμό επιτρόπου του ανηλίκου. Ο ανήλικος ενημερώνεται αμέσως για το πρόσωπο του επιτρόπου. Ο επίτροπος εκπροσωπεί τον ανήλικο, μεριμνά για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, καθώς και για την εξασφάλιση κατάλληλης νομικής συνδρομής και εκπροσώπησής του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας μεριμνά για την έγκαιρη και προσήκουσα ενημέρωση του ασυνόδευτου ανηλίκου, ιδίως για τη σημασία και τις πιθανές συνέπειες της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προετοιμαστεί για αυτή. Ο επίτροπος ή ο ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας καλείται και δύναται να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη του ανηλίκου και να υποβάλλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις προς διευκόλυνση της διαδικασίας. Κατά τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης μπορεί να κριθεί απαραίτητη η παρουσία του ασυνόδευτου ανηλίκου, παρά την παρουσία του επιτρόπου ή του ασκούντος σχετική πράξη επιτροπείας.
2. Οι χειριστές που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο και λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις, πρέπει να διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων και να διενεργούν με τέτοιο τρόπο τη συνέντευξη, ώστε να είναι απόλυτα αντιληπτή από τον αιτούντα, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την ηλικία του.
3. Εφόσον ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας είναι δικηγόρος, ο αιτών δεν μπορεί να επωφεληθεί δωρεάν νομικής συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο.
4. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να παραπέμπουν τους ασυνόδευτους ανήλικους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης αριθμ. 1982/16.2.2016 (Β 335). Στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητη η παραπομπή στη διαδικασία για προσδιορισμό της ηλικίας και καθ' όλη τη διάρκειά της, λαμβάνεται μέριμνα για το σεβασμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που οφείλονται ιδίως στο φύλο και σε πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Επίσης, λαμβάνεται μέριμνα ώστε:
 - α. Να έχει οριστεί επίτροπος του ανηλίκου, ο οποίος θα προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων και τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας.

β. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη δυνατότητα και τις διαδικασίες προσδιορισμού της ηλικίας τους, για τις μεθόδους που εφαρμόζονται, τις ενδεχόμενες συνέπειες των αποτελεσμάτων της ως άνω διαδικασίας στην εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, καθώς και τις συνέπειες της άρνησής τους να υποβληθούν στη διαδικασία αυτή.

γ. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή οι επίτροποί τους να συναινούν στη διενέργεια της διαδικασίας για τον προσδιορισμό της ηλικίας των συγκεκριμένων ανηλίκων.

δ. Απόφαση απόρριψης της αίτησης ασυνόδευτου ανηλίκου που αρνήθηκε να υποβληθεί σε διαδικασία προσδιορισμού της ηλικίας να μη βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή και

ε. μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας, το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι ανήλικο να έχει ανάλογη μεταχείριση ως ανήλικο.

5. Εφόσον από τη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ηλικίας δεν προκύψει με ασφάλεια ότι ο αιτών είναι ενήλικος, αυτός αντιμετωπίζεται ως ανήλικος.

6. Το γεγονός ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση δεν εμποδίζει τις Αρχές Απόφασης να λαμβάνουν απόφαση επί της αίτησης.

7. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων εξετάζονται πάντοτε με την κανονική διαδικασία.

8. Η διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 46

(Άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ

και 8 έως 11 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Κράτηση των αιτούντων

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που αιτείται διεθνή προστασία, δεν κρατείται για μόνο το λόγο ότι έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και ότι εισήλθε παράτυπα ή/και παραμένει στη χώρα χωρίς νόμιμο τίτλο διαμονής.

2. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατείται βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α 212) και 3907/2011 (Α 7), όπως ισχύουν, παραμένει υπό κράτηση κατ'εξάιρεση, εφόσον αυτή είναι αναγκαία, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι

δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 3907/2011, για έναν από τους παρακάτω λόγους:

- α. για τη διαπίστωση των στοιχείων της ταυτότητας ή της καταγωγής του ή
 - β. προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία εκείνα στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος, όπως ο κίνδυνος αυτός ορίζεται στο άρθρο 18 (ζ) του ν. 3907/2011, ή
 - γ. όταν τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι το πρόσωπο είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης ασύλου, ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί ή
 - δ. εφόσον συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής της παραγράφου 3, ή
 - ε. όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, κατά τη έννοια του άρθρου 2 (ιδ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 18 στοιχείο ζ του ν. 3907/2011, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως, και προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό.
3. Η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή, και περιέχει πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Στις περιπτώσεις α, β, γ και ε της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η απόφαση κράτησης λαμβάνεται κατόπιν εισήγησης του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.
4. α. Η κράτηση των αιτούντων διεθνή προστασία επιβάλλεται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα. Καθυστερήσεις των διοικητικών διαδικασιών που δεν μπορούν να αποδοθούν στον αιτούντα δεν δικαιολογούν συνέχιση της κράτησης.
- β. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία για τους λόγους των περιπτώσεων α, β και γ καταρχήν επιβάλλεται για διάστημα μέχρι 45 ημερών και παρατείνεται για άλλες 45 ημέρες εφόσον δεν ανακληθεί η εισήγηση της παραγράφου 3.
- γ. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία για τους λόγους των περιπτώσεων δ και ε της παραγράφου 2, δεν δύναται να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

δ. Ανεξάρτητα από τη συμπλήρωση ή μη των ανωτέρω ορίων των στοιχείων β και γ, ο συνολικός χρόνος κράτησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια κράτησης, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 30 του ν. 3907/2011.

5. Η αρχική απόφαση κράτησης και η απόφαση παράτασης της κράτησης διαβιβάζεται στον πρόεδρο ή τον υπ αυτού οριζόμενο πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται ο αιτών, ο οποίος κρίνει για τη νομιμότητα της επιβολής του μέτρου της κράτησης και εκδίδει παραχρήμα την απόφαση του, την οποία διατυπώνει συνοπτικά σε τηρούμενο πρακτικό, αντίγραφο του οποίου διαβιβάζει αμέσως στην αρμόδια αστυνομική αρχή. Εφόσον ζητηθεί, ο αιτών διεθνή προστασία ή ο δικαστικός του πληρεξούσιος ακούγεται υποχρεωτικά από τον δικαστή, τούτο δε μπορεί να διατάξει σε κάθε περίπτωση και ο δικαστής. Σε αυτήν την περίπτωση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3386/2005. Η ανωτέρω διαδικασία δεν περιορίζει τη δυνατότητα του αιτούντος να προβάλλει αντιρρήσεις κατά της απόφασης κράτησης ή παράτασης της κράτησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο.

6. Οι αιτούντες που κρατούνται, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, έχουν τα δικαιώματα προσφυγής και υποβολής αντιρρήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει.

7. Οι κρατούμενοι αιτούντες διεθνή προστασία, σε περίπτωση αμφισβήτησης της απόφασης κράτησης, δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 3226/2004 (Α 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

8. Η κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία συνιστά λόγο επιτάχυνσης της διαδικασίας ασύλου, λαμβανομένης υπόψη της, τυχόν, έλλειψης κατάλληλων χώρων και των δυσχερειών εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των τελούντων σε κράτηση. Οι δυσχέρειες αυτές καθώς και η ευαλωτότητα των αιτούντων κατά το άρθρο 14 παράγραφος 8 του παρόντος συνεκτιμώνται για την επιβολή ή την παράταση της κράτησης. Σε περίπτωση κράτησης αλλοδαπού ή ανιθαγενή ο οποίος υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας υπό κράτηση, ενημερώνεται αμέσως ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής ή/και ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος μεριμνά για την κατά προτεραιότητα εξέταση της αίτησης ή της προσφυγής.

9. Οι αιτούντες κρατούνται στους χώρους κράτησης που προβλέπονται στο άρθρο 31 του ν. 3907/2011.

10. Στις περιπτώσεις κράτησης αιτούντων οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε:

α. Οι αιτούντες να κρατούνται σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες Αρχές

διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

β. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

γ. Τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4375/2016.

δ. Να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 18, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

ε. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 41, 44 και 60 του ν. 4375/2016.

στ. Να παρέχουν στους αιτούντες την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ζ. Να διασφαλίζουν το δικαίωμα των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση».

10Α. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους και μεριμνούν ώστε:

α) Να μην κρατούνται ανήλικοι, παρά μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο

το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανηλίκους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων Αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών.

β) Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να κρατούνται χωριστά από ενήλικες.

γ) Οι ανήλικοι να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

δ) Να παρέχεται στις οικογένειες υπό κράτηση ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

ε) Οι γυναίκες υπό κράτηση να στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειας τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσής τους, και να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.»

11. Όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος σύμφωνα με την παράγραφο 2, οι αρχές που διέταξαν την κράτηση, με αιτιολογημένη απόφασή τους, αφήνουν ελεύθερο τον αιτούντα και ενημερώνουν αμελλητί τις Αρχές Παραλαβής ή την Αρχή Προσφυγών, εφόσον η αίτηση εκκρεμεί σε β βαθμό.

Αρθρο 47

(Αρθρα 27 και 28 της Οδηγίας)

Παραίτηση από την αίτηση

1. Ο αιτών δύναται να παραιτηθεί από την αίτησή του καθ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, με την υποβολή σχετικής έγγραφης δήλωσης, ενώπιον των αρμόδιων Αρχών Παραλαβής και εφόσον παραδώσει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία. Για τη βεβαίωση της παραίτησης συντάσσεται σχετικό πρακτικό παραίτησης το οποίο αναφέρει τις συνέπειες της πράξης αυτής. Η παραίτηση γίνεται παρουσία διερμηνέα, ο οποίος επιβεβαιώνει το ακριβές περιεχόμενο του πρακτικού, ενώ ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της παραίτησης και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής,

παραλαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού παραίτησης και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και εφόσον αιτών για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 (β), δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια πλήρους καταγραφής της αίτησής του για διεθνή προστασία.

2. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης διακόπτουν την εξέταση της αίτησης με σχετική πράξη τους και θέτουν την υπόθεση στο αρχείο. Οι ως άνω πράξεις κοινοποιούνται με επιστολή στον αιτούντα, στην τελευταία δηλωθείσα διεύθυνσή του. Εφόσον δεν έχει δηλωθεί διεύθυνση, οι πράξεις αυτές δεν κοινοποιούνται.

3. Σιωπηρή ανάκληση θεωρείται ότι υπάρχει όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών, χωρίς να θεμελιώνει ότι αυτό οφείλεται σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του:

α. δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του κατά το άρθρο 4 του Π.δ. 141/2013 (Α 226) ή

β. δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη ή σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 52 και 62, παρότι κλήθηκε νόμιμα και χωρίς να προβάλλει βάσιμους λόγους για τη μη παρουσία του, ή

γ. διέφυγε από το χώρο όπου βρισκόταν υπό κράτηση ή δεν συμμορφώθηκε με τα επιβληθέντα εναλλακτικά μέτρα ή

δ. αναχώρησε από το χώρο όπου διέμενε, χωρίς να ζητήσει άδεια ή να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές εφόσον είχε προς τούτο υποχρέωση ή εγκατέλειψε τη χώρα χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής ή

ε. δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του άρθρου 42 παράγραφος 1 στοιχεία β και γ, ή άλλη υποχρέωση επικοινωνίας ή υποχρέωση να προσκομίζει έγγραφο το οποίο αποδεδειγμένα έχει ή οφείλει να έχει στην κατοχή του και δύναται να προσκομίσει ή

στ. δεν εμφανίστηκε για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επομένη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του.

4. «Στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί πράξη διακοπής ο αιτών έχει δικαίωμα με αίτηση του, εντός εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης διακοπής, να ζητήσει από την αρχή που έλαβε την απόφαση, τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της υπόθεσής του, εφόσον θεμελιώνει με συγκεκριμένα στοιχεία ότι η πράξη διακοπής εκδόθηκε υπό συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του.».

Μέχρι την τελεσίδικη κρίση της ως άνω αίτησης, ο αιτών δεν απελαύνεται από τη χώρα ούτε εκτελείται απόφαση επιστροφής. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει τη συνέχιση της εξέτασης της υπόθεσής του μόνο μία φορά.

5. Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά την πάροδο εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης διακοπής ή της παραίτησης εξετάζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί μεταγενέστερων αιτήσεων κατά το άρθρο 59.

6. Στις περιπτώσεις μεταφοράς αιτούντων στη χώρα, στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού 604/2013 (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι εκδοθείσες πράξεις διακοπής βάσει της παραγράφου 2 ανακαλούνται αυτοδικαίως και η διαδικασία εξέτασης της αίτησης συνεχίζεται.

Άρθρο 48

(Άρθρο 29 της Οδηγίας)

Ο ρόλος της Υπατης Αρμοστείας
του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες

1. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, καθώς και οι αποφάσεις με τις οποίες ανακαλείται το καθεστώς του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας, κοινοποιούνται στο Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, εφόσον ο αιτών διεθνή προστασία ή δικαιούχος συναινεί στην κοινοποίηση.

2. Η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες:

α. Δύναται να εκθέτει τις απόψεις της ή να παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής.

β. Έχει πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις διεθνούς προστασίας, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών συμφωνεί σχετικά.

γ. Έχει πρόσβαση, δια των εκπροσώπων της, στις περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε χώρους κράτησης και σωφρονιστικά ιδρύματα, καθώς επίσης και σε ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων, όπου κρατούνται ή διαμένουν αιτούντες ή χρήζοντες διεθνούς προστασίας. Για τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας των αιτούντων με τους ανωτέρω εκπροσώπους, διατίθεται κατάλληλος χώρος από την αρμόδια αρχή που δέχεται την αίτηση ή στην οποία κρατούνται οι αιτούντες. Την ανωτέρω δυνατότητα πρόσβασης έχουν και οργανώσεις οι οποίες, με βάση ειδική συμφωνία, ενεργούν για λογαριασμό της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

δ. Παρουσιάζει τις απόψεις της κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της, βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμοδίων αρχών, σχετικά με τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

3. Στην Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες παρέχονται τα στατιστικά δεδομένα που επιτρέπουν την αποτελεσματική εκπλήρωση του έργου της, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης.

4. Στο πλαίσιο της λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δύναται να παρακολουθεί συνεντεύξεις αιτούντων διεθνή προστασία, να υποβάλλει γνωμοδοτήσεις προκειμένου να συνδράμει την Υπηρεσία Ασύλου στην άσκηση της αρμοδιότητάς της και να παρακολουθεί την ποιότητα της διαδικασίας ασύλου σε πρώτο και δεύτερο διοικητικό βαθμό εξέτασης. Λεπτομέρειες της ως άνω συνεργασίας και συνδρομής ρυθμίζονται με Μνημόνια Συνεργασίας που συνάπτει ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Ασύλου με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Άρθρο 49

(Άρθρο 30 της Οδηγίας)

Τήρηση εμπιστευτικότητας

Για το σκοπό της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όλες οι αρμόδιες αρχές οφείλουν:

α. Να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ή το γεγονός ότι έχει υποβληθεί αίτηση στους φερόμενους ως φορείς της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης.

β. Να μην ζητούν πληροφορίες από τους φερόμενους ως φορείς της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί άμεσα ή έμμεσα το γεγονός ότι ο αιτών έχει υποβάλει αίτηση και θα έθετε σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητά του και των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων ή την ελευθερία και την ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που εξακολουθούν να ζουν στη χώρα καταγωγής.

Άρθρο 50

(Άρθρο 24 της Οδηγίας)

Αιτούντες που χρήζουν

ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

1. Οι Αρχές Παραλαβής εκτιμούν, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, ή σε όποιο σημείο της διαδικασίας ανακύψουν οι σχετικές ανάγκες, αν ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών

εγγυήσεων, ιδίως λόγω ενδείξεων ή ισχυρισμών ότι είναι θύμα βασανισμού, βασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας.

2. Εφόσον κριθεί ότι αιτούντες χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, τους εξασφαλίζεται επαρκής υποστήριξη, ώστε να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις του παρόντος Μέρους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας προσώπων που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων εξετάζονται πάντα με την κανονική διαδικασία.

Αρθρο 51

(Αρθρο 31 της Οδηγίας)

Διαδικασία της εξέτασης

1. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του Κεφαλαίου Β με την κανονική ή με την ταχύρρυθμη διαδικασία. Η υπαγωγή μίας αίτησης στην ταχύρρυθμη διαδικασία αιτιολογείται από το χειριστή ειδικά βάσει των διατάξεων της παραγράφου 7 και δεν ασκεί επιρροή στην κρίση επί της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η υπαγωγή σε ταχύρρυθμη διαδικασία έχει ως μόνο αποτέλεσμα τη σύντμηση των προθεσμιών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται ειδικά στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος Μέρους.

2. «Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός έξι (6) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή τριάντα (30) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.».

Όταν η αίτηση υπόκειται στη διαδικασία του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013, η προθεσμία αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ορίζεται η Ελλάδα ως υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, ο αιτών βρίσκεται στο έδαφος της χώρας και η Υπηρεσία Ασύλου έχει αναλάβει την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας.

3. Οι ανωτέρω προθεσμίες δύναται να παρατείνονται για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των εννέα (9) επιπλέον μηνών σε περιπτώσεις στις οποίες:

α. ανακύπτουν περίπλοκα ουσιαστικά και/ή νομικά ζητήματα,

β. μεγάλος αριθμός αλλοδαπών ή ανιθαγενών αιτείται ταυτόχρονα διεθνή προστασία, γεγονός που καθιστά στην πράξη πολύ δύσκολη την ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός της προθεσμίας των 6 μηνών.

γ. η καθυστέρηση μπορεί να αποδοθεί σαφώς στην μη συμμόρφωση του αιτούντος δυνάμει του άρθρου 42 του παρόντος.

4. Κατ εξαίρεση οι ανωτέρω προθεσμίες μπορεί να παραταθούν κατά τρεις (3) επιπλέον μήνες, όταν αυτό επιβάλλεται λόγω εξαιρετικών περιστάσεων και είναι απαραίτητο για την κατάλληλη και πλήρη εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας.

5. Στις περιπτώσεις που η εξέταση διαρκεί πέραν του ανώτατου κατά περίπτωση χρονικού ορίου, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητά πληροφορίες από τις Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται η απόφαση επί της αίτησης. Η ενημέρωση αυτή δεν θεμελιώνει υποχρέωση των ανωτέρω αρχών να λάβουν απόφαση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

6. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής δύνανται να καταγράφουν και να εξετάζουν κατά προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας οι οποίες αφορούν:

α. άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 8 του άρθρου 14 του παρόντος ή χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων,

β. άτομα που υποβάλλουν αίτηση ενόσω κρατούνται, υποβάλλουν αίτηση βάσει του άρθρου 60 ευρισκόμενα σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή παραμένουν εντός περιφερειακών υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης,

γ. άτομα που ενδέχεται να υπαχθούν στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

δ. άτομα των οποίων οι αιτήσεις εύλογα πιθανολογείται ότι είναι βάσιμες,

ε. άτομα των οποίων οι αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως προδήλως αβάσιμες,

στ. άτομα για τα οποία η Ελληνική Αστυνομία με αιτιολογημένο έγγραφο της αναφέρει ότι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας,

ζ. άτομα τα οποία υποβάλλουν μεταγενέστερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας κατά το στάδιο του παραδεκτού.

7. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει μία αίτηση με την ταχύρρυθμη διαδικασία, όταν:

α. ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 57,

β. η αίτηση είναι προδήλως αβάσιμη. Ως προδήλως αβάσιμη χαρακτηρίζεται μία αίτηση όταν ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και τη διεξαγωγή της συνέντευξης, κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας ή όταν ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες ή σαφώς ψευδείς

ή προφανώς απίθανες πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει του Π.δ. 141/2013,

γ. ο αιτών παραπλάνησε τις Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

δ. είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

ε. ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,

στ. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 52

(Άρθρα 14 έως 17 και 34 της Οδηγίας)

Προσωπική συνέντευξη

1. Πριν τη λήψη απόφασης, η Αποφαινόμενη Αρχή διενεργεί προσωπική συνέντευξη του αιτούντος, ο οποίος καλείται σε αυτήν κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 40. Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του άρθρου 59 του παρόντος, σε περίπτωση που από το διοικητικό φάκελο της αίτησης διεθνούς προστασίας προκύπτουν ενδείξεις ότι η αίτηση εμπίπτει στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων του άρθρου 54 του παρόντος, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Σε περίπτωση που, μετά την πραγματοποίηση της συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει απαραίτητη τη διερεύνηση της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, πραγματοποιείται σχετική συμπληρωματική συνέντευξη.

2. Η συνέντευξη διενεργείται από αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή), ο οποίος διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και ο οποίος λαμβάνει και εκδίδει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζει τη διαδικασία ορισμού του αρμόδιου υπαλλήλου (χειριστή) από τον Προϊστάμενο του κάθε Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου.

3. Η συνέντευξη διενεργείται με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 41 παράγραφος 1β, ικανού να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να επιβεβαιώσει όσα αναφέρει στην αίτησή του και να μπορέσει να εκθέσει με πληρότητα τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του, όταν πρόκειται για ανιθαγενή, ζητώντας προστασία, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και προκειμένου να δώσει εξηγήσεις, ιδίως σε ό, τι αφορά, το προσωπικό του ιστορικό, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των οικείων συγγενών του, την ταυτότητα, την ηλικία του, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, τυχόν προηγούμενες αιτήσεις διεθνούς προστασίας, τα δρομολόγια που ακολούθησε για να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα.

4. Κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης η Αποφαινόμενη Αρχή παραχωρεί στον αιτούντα κατάλληλη ευκαιρία για να παρουσιάσει τα στοιχεία που απαιτούνται για την κατά το δυνατόν πλήρη τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στον αιτούντα δίνεται η ευκαιρία να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τα στοιχεία που ενδεχομένως λείπουν και/ή σχετικά με τυχόν ασυνέπειες ή αντιφάσεις στο πλαίσιο των δηλώσεών του.

5. Πριν από τη συνέντευξη χορηγείται στον αιτούντα, εφόσον το επιθυμεί, εύλογος χρόνος προκειμένου να προετοιμασθεί κατάλληλα και να συμβουλευθεί νομικό ή άλλο σύμβουλο για να τον επικουρεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ο εύλογος χρόνος καθορίζεται από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής και δεν δύναται να υπερβεί τις επτά (7) ημέρες ή τις τρεις (3) ημέρες όταν πραγματοποιείται συνέντευξη βάσει των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 60 ή όταν αφορά αιτούντα που βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

6. Όταν η συνέντευξη αφορά γυναίκα, λαμβάνεται ειδική μέριμνα, ώστε να διεξάγεται από γυναίκα χειρίστρια, παρουσία γυναίκας διερμηνέα, εφόσον αυτό ζητηθεί. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αιτών έχει εκφράσει προτίμηση σχετικά με το φύλο του χειριστή ή του διερμηνέα σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας, λαμβάνεται ειδική προς τούτο μέριμνα. Σε περίπτωση που αυτό δεν καθίσταται δυνατό, γίνεται μνεία των σχετικών λόγων στην έκθεση ή πρακτικό της συνέντευξης.

7. Για κάθε ενήλικο μέλος της οικογένειας διεξάγεται ξεχωριστή προσωπική συνέντευξη. Για τους ανήλικους, διεξάγεται προσωπική συνέντευξη λαμβανομένης υπόψη της ωριμότητάς τους και των ψυχολογικών συνεπειών των τραυματικών βιωμάτων τους.

8. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δύναται να αναγνωρίσει τον αιτούντα ως πρόσφυγα ή όταν δεν είναι αντικειμενικά δυνατή, ιδίως όταν ο αιτών δεν είναι σε θέση λόγω της μικρής του ηλικίας ή για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις ανεξάρτητες από τη θέλησή του, να συμμετάσχει στη

συνέντευξη. Η αδυναμία στην τελευταία περίπτωση πιστοποιείται με σχετική βεβαίωση ιατρού ανάλογης ειδικότητας.

9. Όταν στον αιτούντα ή στο μέλος της οικογένειάς του δεν παρέχεται η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή καταβάλλει εύλογες προσπάθειες, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να υποβάλουν συμπληρωματικά στοιχεία.

10. Η παράλειψη προσωπικής συνέντευξης κατά τις προηγούμενες παραγράφους δεν επιδρά δυσμενώς στην απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, ούτε εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αίτησης. Σε περίπτωση παράλειψης της συνέντευξης, στην απόφασή επί της αίτησης διεθνούς προστασίας περιλαμβάνεται αιτιολογία αυτής της παράλειψης.

11. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται χωρίς την παρουσία των μελών της οικογένειας του αιτούντος, εκτός εάν ο χειριστής κρίνει ότι η παρουσία τους είναι απαραίτητη.

12. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

13. Κατά την προσωπική συνέντευξη λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό:

α. Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών καταβολών του αιτούντος. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται, ιδίως για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων.

β. Ο διερμηνέας που επιλέγεται είναι ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών.

14. Η συνέντευξη ηχογραφείται, ενώ για κάθε συνέντευξη συντάσσεται έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι βασικοί ισχυρισμοί του αιτούντος διεθνή προστασία και όλα τα ουσιώδη στοιχεία της. Εάν δεν είναι δυνατή η απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης, τηρείται πλήρες πρακτικό. Ο αιτών καλείται στο τέλος της συνέντευξης να επιβεβαιώσει ότι δεν επιθυμεί να προσθέσει οτιδήποτε άλλο, ενώ δεν υπογράφει την έκθεση ή το πρακτικό. Η ηχητική καταγραφή συνοδεύει την έκθεση ή το πρακτικό και αποθηκεύεται με μέριμνα της Αποφαινόμενης Αρχής. Συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται με τηλεδιάσκεψη καταγράφονται ηχητικά υποχρεωτικά.

15. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηχητική καταγραφή, τηρείται πλήρες πρακτικό της συνέντευξης. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει την ακρίβεια του περιεχομένου του πρακτικού, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον παρίσταται, που

επίσης υπογράφει. Σε περίπτωση που ο αιτών αρνείται να επιβεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού, οι λόγοι άρνησης καταχωρίζονται σε αυτό. Η άρνηση του αιτούντος να βεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού δεν εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του.

16. Ο αιτών δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε αντίγραφο του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής.

17. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση.»

18. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να ορίζει λεπτομερέστερα τις τεχνικές διαδικασίες της διεξαγωγής και της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης και τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 53 (Άρθρο 18 της Οδηγίας) Ιατρική Εξέταση

Με την επιφύλαξη της συγκατάθεσής του, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα σε ιατρική εξέταση ή/και ψυχοκοινωνική διάγνωση, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ή ισχυρισμοί που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστη κατά το παρελθόν. Οι εξετάσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι δωρεάν, πραγματοποιούνται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ανάλογης ειδικότητας και τα αποτελέσματά τους υποβάλλονται στις αρμόδιες Αρχές το συντομότερο δυνατό. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι αιτούντες ενημερώνονται ότι μπορούν με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για εξέταση και διάγνωση όσον αφορά ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν δίωξη ή σοβαρή βλάβη. Τα αποτελέσματα των ανωτέρω εξετάσεων και οι σχετικές διαγνώσεις εκτιμώνται από τις αρμόδιες Αρχές Απόφασης μαζί με τα λοιπά στοιχεία της αίτησης.

Ειδικά κατά τη διαδικασία του άρθρου 60, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης, και ιδίως τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου

14. Μετά την ολοκλήρωση της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής εκτίμησης, το Κλιμάκιο, με εισήγησή του, ενημερώνει τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Η εισήγηση κοινοποιείται και στον Διοικητή του Κέντρου για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των αιτούντων.»

Άρθρο 54 (Άρθρο 33 της Οδηγίας)

Απαράδεκτες αιτήσεις

1. Οι Αρχές Απόφασης με σχετική απόφαση απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον:

α. άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή

β. άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ εφαρμογή του Κανονισμού αυτού ή

γ. ο αιτών απολαμβάνει επαρκούς προστασίας από χώρα που θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 55 ή

δ. κρίνουν ότι μία χώρα συνιστά ασφαλή τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 56 ή

ε. η αίτηση αποτελεί μεταγενέστερη αίτηση του αιτούντος και η προκαταρκτική εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2, δεν κατέδειξε την ύπαρξη νέων ουσιωδών στοιχείων ή

στ. μέλος της οικογένειας του αιτούντος καταθέτει ξεχωριστή αίτηση, παρότι το πρόσωπο αυτό έχει ήδη συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 36, να συμπεριληφθεί η περίπτωση του ως τμήμα αίτησης υποβαλλόμενης για λογαριασμό του και δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης.

2. Στην περίπτωση της παραγράφου 1β η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Άρθρο 55

(Άρθρο 35 της Οδηγίας)

Πρώτη χώρα ασύλου

Μία χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή, εάν αυτός έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή απολαμβάνει άλλης αποτελεσματικής προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Άρθρο 56

(Άρθρο 38 της Οδηγίας)

Ασφαλείς τρίτες χώρες

1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια:

α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ή πολιτικών πεποιθήσεων,

β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης,

γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του Π.δ. 141/2013,

δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο,

ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και

στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή.

2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας.

3. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται σε ετήσια βάση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για τις χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 57

(Άρθρα 36 και 37 της Οδηγίας)

Ασφαλείς χώρες καταγωγής

1. Ασφαλείς χώρες καταγωγής είναι:

α. Όσες περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου Ε.Ε..

β. Οι χώρες, πέραν εκείνων του στοιχείου α, οι οποίες περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, που καταρτίζεται και τηρείται για την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας, ο οποίος δημοσιεύεται, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 11 του άρθρου 7, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εξωτερικών, κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μετά από αξιολόγηση του αρμοδίου τμήματος Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης μετά από αξιολόγηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4. Για την αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψη σχετικές πληροφορίες από άλλα κράτη και διεθνείς οργανισμούς, όπως η Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Ασυλο και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η αξιολόγηση αυτή επαναλαμβάνεται περιοδικά λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές της κατάστασης σε κάθε χώρα. Ο εθνικός κατάλογος χωρών καταγωγής κοινοποιείται από το Υπουργείο Εξωτερικών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Μία χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, μόνον εφόσον μετά την εξέταση της αίτησης αποδειχθεί ότι ο αιτών:

α. έχει την ιθαγένεια αυτής της χώρας ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στη χώρα αυτή και

β. δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο, με βάση τα προσωπικά του χαρακτηριστικά και όσον αφορά την αναγνώρισή του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας κατά τις κείμενες διατάξεις.

3. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής αν, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και την εφαρμογή του δικαίου στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού πολιτεύματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι τα πρόσωπα στις συγκεκριμένες χώρες δεν υφίστανται δίωξη, γενικά και μόνιμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Π.δ. 141/2013, ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση γενικευμένης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

4. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω:

α. Των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας και του τρόπου εφαρμογής τους.

β. Της τήρησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ - Ν.δ. 53/1974, Α 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α 25), ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 της

ΕΣΔΑ, και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α 116) και της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α 192).

γ. Της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης.

δ. Της πρόβλεψης μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Αρθρο 58

(Αρθρο 32 της Οδηγίας)

Αβάσιμες αιτήσεις

Η αρμόδια Αρχή Απόφασης απορρίπτει ως αβάσιμη την αίτηση, εφόσον θεμελιώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, κατά τις κείμενες διατάξεις.

Αρθρο 59

(Αρθρα 40 έως 42 της Οδηγίας)

Μεταγενέστερες αιτήσεις

1. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αίτησης οι Αρμόδιες Αρχές Απόφασης εξετάζουν τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλου της προγενέστερης αίτησης.

2. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται εντός πέντε (5) ημερών κατ' αρχάς σε προκαταρκτικό στάδιο, κατά το οποίο ερευνάται εάν έχουν προκύψει ή έχουν υποβληθεί από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία.».

Κατά το στάδιο αυτό ο αιτών υποβάλλει γραπτώς στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής τα τυχόν νέα στοιχεία που προσκομίζει χωρίς να πραγματοποιηθεί συνέντευξη. Κατ' εξαίρεση πραγματοποιείται ακρόαση του αιτούντος, μετά από κλήση του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, για τη διευκρίνιση στοιχείων της μεταγενέστερης αίτησης εφόσον η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο.

3. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν στους αιτούντες, των οποίων η αίτηση εξετάζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, ότι απολαμβάνουν των εγγυήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 41 παράγραφος 1 (α), (β), (γ), (ε) και (στ). Μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης που υφίσταται σε βάρος των αιτούντων. Ομοίως, κατά το παραπάνω στάδιο, δεν εκτελείται απόφαση έκδοσης εφόσον ο αιτών επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

4. «Εάν κατά την προκαταρκτική εξέταση της παραγράφου 2 προκύψουν ή υποβληθούν από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητα του δεν μπόρεσε να επικαλεστεί κατά της εξέτασης της προγενέστερης αίτησης και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, η αίτηση κρίνεται παραδεκτή, εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους και του χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία.».
Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση μέλους της οικογένειας του αιτούντος, το οποίο υποβάλλει αίτηση αφού έχει συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 6, να υποβληθεί αίτηση εξ ονόματός του. Σε αυτή την περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση, που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων που να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης εκ μέρους του εξαρτωμένου προσώπου. Στις περιπτώσεις αυτές πραγματοποιείται συνέντευξη κατά το προκαταρκτικό στάδιο.

6. Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται χωρίς να έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί προγενέστερης αίτησης του ίδιου αιτούντα θεωρείται ως συμπληρωματικό στοιχείο της αρχικής και δεν υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Ομοια μεταγενέστερη αίτηση τίθεται στο αρχείο με πράξη του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

8. Αν ο αιτών, έναντι του οποίου πρέπει να εκτελεστεί απόφαση μεταφοράς, σύμφωνα με τον Κανονισμό 604/2013, υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση, αυτή εξετάζεται από το αρμόδιο κράτος, σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτό.

9. Δεν επιτρέπεται η παραμονή στη χώρα ενός αιτούντος άσυλο που: α) υποβάλλει πρώτη μεταγενέστερη αίτηση η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης ή β) υποβάλλει δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη απορρίφθηκε ως απαράδεκτη ή αβάσιμη.».

Άρθρο 60

(Άρθρο 43 της Οδηγίας)

Διαδικασίες στα σύνορα

1. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας, οι αιτούντες απολαμβάνουν των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων των διατάξεων των άρθρων 41, 44, 45 και 46 του παρόντος Μέρους.

2. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός είκοσι οκτώ (28) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος και παραμονή του στο εσωτερικό της χώρας, προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 46, στις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, που απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας και εκδίδεται απόφαση απέλασης, επιστροφής ή επανεισδοχής, η εκτέλεση της οποίας αναστέλλεται με σχετική δικαστική απόφαση, επιτρέπεται η παραμονή του αιτούντος στη χώρα μέχρι την έκδοση απόφασης επί του ένδικου μέσου.

4. Σε περίπτωση αφίξεων που αφορούν μεγάλο αριθμό πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή ενόσω παραμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εθνικής Αμυνας εφαρμόζονται κατ'εξαίρεση τα παρακάτω:

α. Η καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι επιδόσεις των αποφάσεων και λοιπών διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και η παραλαβή προσφυγών μπορεί να πραγματοποιείται από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία, δύναται να διενεργείται και από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο.

γ. Η προθεσμία του άρθρου 52 παράγραφος 5 είναι μίας (1) ημέρας. Η προθεσμία του άρθρου 62 παράγραφος 2(γ) είναι δύο (2) ημερών.
Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 61 είναι δεκαπέντε (15) ημέρες.»

Οι προθεσμίες του άρθ. 62 παράγραφος 3, για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας.

δ. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται το αργότερο την επόμενη ημέρα της πραγματοποίησης της συνέντευξης και επιδίδεται το αργότερο την επόμενη της έκδοσής της.

ε. Οι προσφυγές εξετάζονται σε τρεις (3) ημέρες από την κατάθεσή τους. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το αργότερο εντός δύο (2) ημερών από την εξέτασή της ή την κατάθεση του υπομνήματος και επιδίδεται το αργότερο την επόμενη ημέρα της έκδοσής της. Κατά την περίπτωση της υποβολής σχετικής αίτησης ακρόασης από τον προσφεύγοντα, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο ε' του παρόντος, η Επιτροπή Προσφυγών δύναται, κατά την κρίση της, να καλεί τον προσφεύγοντα σε ακρόαση.

στ. Από την παραπάνω διαδικασία εξαιρούνται όσοι υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 8 έως και 11 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 14.

5. Με την κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Εθνικής Αμυνας της προηγούμενης παραγράφου δύναται να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 61

(Άρθρο 46 της Οδηγίας)

Δικαίωμα άσκησης προσφυγής

1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη ενδικοφανή προσφυγή του άρθρου 7 παράγραφος 5, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4:

α. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή με την οποία ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, καθώς και κατά της απόφασης με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

β. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 51 παράγραφος 7 και 54 αντίστοιχα, καθώς και στις περιπτώσεις που η προσφυγή υποβάλλεται ενώ ο αιτών τελεί υπό κράτηση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της απόφασης. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη βάσει του άρθρου 54 παράγραφος 1 (β), η προσφυγή ασκείται εντός της ως άνω προθεσμίας και λογίζεται ότι στρέφεται και κατά της σχετικής πράξης μεταφοράς κατ'εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

γ. Κατά της απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση για να συνεχιστεί η εξέταση της υπόθεσης μετά από πράξη διακοπής σύμφωνα με το άρθρο 47 παράγραφος 4, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

δ. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 60 ή που η προσφυγή υποβάλλεται ενώ ο αιτών βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

2. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, με την επιφύλαξη εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 59 του παρόντος, χορηγείται εκ νέου σε περίπτωση άσκησης προσφυγής εφαρμοζομένων ανάλογα των διατάξεων του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) ως προς τη διάρκεια ισχύος. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής μετά την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, η διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία μπορεί να περιοριστεί με απόφαση της παραγράφου 1 (δ) υποπαράγραφος (στστ) του άρθρου 41, ανάλογα με τον εκτιμώμενο χρόνο έκδοσης απόφασης επί της προσφυγής.

3. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 63, επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.

4. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και μέχρι την επίδοση της απόφασης επ αυτής, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος.

5. Οι προσφυγές κατατίθενται στις αρχές παραλαβής και διαβιβάζονται στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί, αρχικά με τον ηλεκτρονικό και εν συνεχεία με το διοικητικό φάκελο.

6. Αν η απόφαση του πρώτου βαθμού δεν επιδοθεί για οποιονδήποτε λόγο, η προθεσμία της προσφυγής είναι τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία λήξης του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία ή, εφόσον η ισχύς του δελτίου λήξει πριν την έκδοση της απόφασης, τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης.

«Άρθρο 62

Διαδικασία συζήτησης των προσφυγών

1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων υπέβαλε σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς, δ. η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη.

2. Με την κατάθεση της προσφυγής η αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται: α. Τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας. β. Τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται

αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 16 παράγραφος 4 και 18 αντίστοιχα. γ. Τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 60 ή που υποβάλλεται ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

Ο προσφεύγων και η Υπηρεσία Ασύλου δύνανται να καταθέσουν συμπληρωματικά στοιχεία ή υπόμνημα επί ποινή απαραδέκτου το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής.

3. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με το δικηγόρο ή άλλο σύμβουλό του ενώπιόν της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο σχετικώς και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές με κάθε λόγο πραγματικό μέρος. Η απουσία του προσφεύγοντος δεν κωλύει τη συζήτηση της προσφυγής, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός έχει κληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος. Η προφορική συζήτηση μπορεί να είναι δημόσια κατόπιν ρητής συναίνεσης του προσφεύγοντος. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων από τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν για την ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης.

4. «Προσφυγές που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 61 συζητούνται κατά προτεραιότητα το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Αν ο προσφεύγων αποδείξει με έγγραφα στοιχεία ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οι προσφυγές κρίνονται στην ουσία, άλλως απορρίπτονται ως απαράδεκτες.». Ομοίως κατά προτεραιότητα, μπορεί να εξετάζονται προσφυγές που αφορούν περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 51 του παρόντος.

5. Ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την επαρκή γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, την παροχή κατάλληλης διερμηνείας και υπογράφει το έκθεμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και τον Κανονισμό της Αρχής Προσφυγών. Η γραμματεία καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα, στο οποίο αναγράφονται οι προς συζήτηση υποθέσεις. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων από την προηγούμενη της συνεδρίασης. Δεν προκαλεί ακυρότητα της διαδικασίας η μη ανάρτηση του εκθέματος ή η μη μνεία σε αυτό συγκεκριμένης υπόθεσης. Το έκθεμα κοινοποιείται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, μαζί με τους σχετικούς

διοικητικούς φακέλους, πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης των προσφυγών.

6. Σε περίπτωση υποβολής μεγάλου αριθμού προσφυγών, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών δύνα- νται να επικουρούνται στο έργο τους, πέραν από το ήδη υπάρχον προσωπικό, και από προσωπικό, «βοηθούς εισηγητές» «rapporteurs» και γραμματείς, που διατίθενται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO). Οι βοηθοί εισηγητές: (α) μελετούν τον ατομικό φάκελο του προσφεύγοντος και ιδίως την αίτηση διεθνούς προστασίας, το πρακτικό της συνέντευξης, την πρωτοβάθμια απόφαση, το περιεχόμενο της προσφυγής και τυχόν υποβληθέντος υπομνήματος, καθώς και οποιαδήποτε άλλη προσκομισθείσα πληροφορία ή στοιχείο, (β) διεξάγουν έρευνα σε επικαιροποιημένες και έγκυρες πηγές πληροφόρησης, (γ) συντάσσουν αναλυτική και εμπειριστατωμένη έκθεση στην ελληνική γλώσσα που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων από τον προσφεύγο- ντα ισχυρισμών, καθώς και αντιστοίχιση των ισχυρισμών αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.».

7. Η συζήτηση και έκδοση απόφασης επί των προσφυγών ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν από την κατάθεση της προσφυγής και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή σαράντα (40) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.

Αν ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής κωλύεται να συμμετέχει σε τρεις (3) τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις, είναι δυνατή η προσωρινή αντικατάστασή του για τρεις (3) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον το κώλυμα εξακολουθεί. Για την αντικατάσταση ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 για τον ορισμό Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής. Με την εκ νέου ανάληψη καθηκόντων του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής παύει η αντικατάσταση. Υποθέσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί από τον κωλυόμενο Πρόεδρο ή μέλος και επί των οποίων δεν έχει «λάβει χώρα διάσκεψη» , εισάγονται προς επανασυζήτηση στην ίδια Επιτροπή με αντικατάσταση ή αναπλήρωση του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους, η δε απόφαση εκδίδεται από τη σύνθεση αυτή.

Αν μετά τη διάσκεψη υπόθεσης ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής αντικαθίσταται, σύμφωνα με τα ως άνω ή σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5, η απόφαση εκδίδεται από την ίδια Επιτροπή με αντικατάστασή του.

8 (7). Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει τόσο τη νομιμότητα της προβαλλόμενης πράξης όσο και την ουσία της υπόθεσης και αποφαινεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος. Η απόφαση επιδίδεται στον προσφεύγοντα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος.

Ειδικά στις ανάλογες περιπτώσεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 40, η επίδοση μπορεί να γίνεται εναλλακτικά:

α. προς τον αντίκλητο του ή προς τον δικηγόρο, ο οποίος υπέγραψε την προσφυγή ή παρέστη κατά τη συζήτηση της προσφυγής ή κατέθεσε υπόμνημα ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, ή

β. στον διοικητή του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή στον προϊστάμενο της Δομής Προσωρινής Υποδοχής ή Προσωρινής Φιλοξενίας, όπου ο προσφεύγων έχει δηλώσει ότι διαμένει, ή

γ. με ανάρτηση της απόφασης σε ειδικό ιστότοπο. Ο προσφεύγων κατά την κατάθεση της προσφυγής λαμβάνει μοναδικό κωδικό για την πρόσβαση του και του γνωστοποιούνται, εγγράφως και σε γλώσσα που κατά δήλωση του γνωρίζει, οι οδηγίες για την παρακολούθηση της έκβασης της προσφυγής του. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελείται μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ανάρτηση.

9. Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση του στοιχείου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 61.

Άρθρο 63

(Άρθρα 44 και 45 της Οδηγίας)

Ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας

1. Όταν προκύπτουν νέα στοιχεία που συνιστούν λόγο επανεξέτασης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής εξετάζουν αν συντρέχει περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος αυτού βάσει των σχετικών διατάξεων του Π.δ. 141/2013. Η απόφαση ανάκλησης λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο της κατά τόπο αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, μετά από εισήγηση υπάλληλου (χειριστή) που ορίζεται ειδικά και είναι ειδικά αιτιολογημένη.

2. Στις περιπτώσεις εφαρμογής της παραγράφου 1, ο ενδιαφερόμενος:

α. Ενημερώνεται εγγράφως από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής τουλάχιστον δεκαπέντε (15) εργάσιμες μέρες πριν την επανεξέταση της συνδρομής στο πρόσωπό του των αναγκαίων προϋποθέσεων διεθνούς προστασίας, καθώς και για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής.

β. Δικαιούται να προβάλλει στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης και με γραπτό υπόμνημά του στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το χορηγηθέν καθεστώς.

Η διαδικασία συνέντευξης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 52 από υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή) που ορίζεται ειδικά.

3. Η Αποφαινόμενη Αρχή, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής:

α. ενημερώνεται εγγράφως από το τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, όσον αφορά ιδίως τη γενική πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων και

β. δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να συλλέγει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση προκειμένου να επανεξεταστεί το καθεστώς. Οι

πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερόμενου και των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν και η ελευθερία ή η ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που τυχόν εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

4. Η απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος επιδίδεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 40. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους ανάκλησης και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες άσκησης προσφυγής κατ' αυτής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 44 και του άρθρου 48 εφαρμόζονται και στην ανάκληση του καθεστώτος.

6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας παύει αυτοδικαίως αν ο δικαιούχος παραιτηθεί ρητώς από αυτό, με έγγραφη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται αυτοπροσώπως στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής με τη διαδικασία του άρθρου 47 παράγραφος 1 ή αν ο δικαιούχος αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια.

Άρθρο 64

(Άρθρο 47 της Οδηγίας)

Άσκηση Αίτησης Ακυρώσεως

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 3 του ν. 3068/2002 (Α 274), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010 (Α 13) και ισχύει, κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους. Για τη δυνατότητα αυτή, για την προθεσμία, καθώς και για το αρμόδιο δικαστήριο γίνεται ρητή αναφορά επί του σώματος της απόφασης.

2. Αίτηση ακυρώσεως κατά των αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να ασκηθεί και από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Άρθρο 65

(Άρθρο 48 της Οδηγίας)

Υποχρέωση εχεμύθειας

Το προσωπικό των αρμοδίων Υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στην εφαρμογή του, υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για όλα τα στοιχεία και προσωπικά δεδομένα

που περιέρχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ ευκαιρία αυτών.

Άρθρο 66
(Άρθρο 50 της Οδηγίας)
Υποβολή Εκθέσεων

Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση της έκθεσης, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Μέρους.

2. Καταργούνται τα άρθρα 1 έως 24 του ν. 4540/2018, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 1
Σκοπός
(άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία».

Άρθρο 2
Ορισμοί
(άρθρο 2 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλλει πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 («Σύμβαση της Γενεύης») εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

β) «αιτών» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση κατά την έννοια της περίπτωσης ε' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016,

γ) «μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, θεωρούνται τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος που βρίσκονται στην Ελλάδα:

- αα. ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη,
- ββ. τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,
- γγ. ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,
- δ) «ανήλικος» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών,
- ε) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλεια του ή από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνεται και ο ανήλικος που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,
- ζ) «συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που το ελληνικό κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,
- η) «υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,
- θ) «κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλεται από κρατική αρχή σε αιτούντα, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του προσώπου,
- ι) «κέντρο φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία αιτούντων και ασυνόδευτων ανηλίκων,
- ια) «εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος,
- ιβ) «αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής» είναι τα ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 20, τα οποία χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, προκειμέ- νου

να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 3

Συμπληρωματικοί ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α) «αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου,

β) «αρμόδια αρχή υποδοχής» είναι κατά περίπτωση η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,

γ) «μέλη οικογένειας» του αιτούντος παροχής διεθνούς προστασίας, επιπλέον των αναφερόμενων στην περίπτωση γ' του άρθρου 2, θεωρούνται επίσης:

αα) εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στην χώρα καταγωγής, τα ενήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν μπορούν να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση,

ββ) εφόσον η οικογένεια δεν υπήρχε στη χώρα καταγωγής, ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη και τα ανήλικα τέκνα ανεξαρτήτως εάν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου ή είναι υιοθετημένα, σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας προέλευσης του αιτούντος,

δ) «χωρισμένος από την οικογένεια του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος» είναι ο ανήλικος ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με το νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

Άρθρο 4

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 3 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλους τους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, καθώς και στα χωρικά

ύδατα και στις ζώνες διέλευσης αυτής, εφόσον τους επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος της χώρας ως αιτούντες. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επίσης στα μέλη της οικογένειας των αιτούντων, εφόσον καλύπτονται από αυτή την αίτηση, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους ανήλικους, ασυνόδευτους ή μη, και τους χωρισμένους ανήλικους, ανεξάρτητα εάν έχουν υποβάλλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη τυχόν ευνοϊκότερων διατάξεων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:

- α. σε αιτήσεις χορήγησης διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται στις Ελληνικές διπλωματικές Αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες της Ελλάδος στο εξωτερικό,
- β. σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του π.δ. 80/2006 (Α' 82).

Άρθρο 5

Ενημέρωση

(άρθρο 5 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες Αρχές εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ενημερώνουν τον αιτούντα για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται σε σχέση με τις συνθήκες υποδοχής και τις παροχές που προβλέπονται, χορηγώντας σε αυτόν ενημερωτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική του κατάσταση και την ηλικία του.

2. Το έντυπο αυτό εκδίδεται με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής υποδοχής και περιλαμβάνει πληροφορίες για τους φορείς που παρέχουν νομική ή ψυχολογική συνδρομή, καθώς και για τους φορείς που μπορούν να συνδράμουν τους αιτούντες ή να τους ενημερώνουν για τις υπάρχουσες συνθήκες και υπηρεσίες υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

3. Εάν ο αιτών δεν κατανοεί τις γλώσσες στις οποίες έχει εκδοθεί το προαναφερόμενο ενημερωτικό έντυπο ή εάν είναι αναλφάβητος, ενημερώνεται προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα.

Άρθρο 6

Επίσημα έγγραφα

(άρθρο 6 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Στους αιτούντες χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Τρίτου Μέρους του ν. 4375/2016 (Α' 51).

2. Στους αιτούντες μπορεί να χορηγηθεί ταξιδιωτικό έγγραφο όταν ανακλύπτουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία τους σε άλλο κράτος, όπως αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας, υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 25 του π.δ. 141/2013 (Α' 226).

Άρθρο 7

Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας
(άρθρο 7 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ελληνική επικράτεια ή στην περιοχή που τους ορίζεται με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση «του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής».

Ο περιορισμός της ελευθερίας κυκλοφορίας εντός συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής δεν θίγει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής και δεν εμποδίζει την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Η απόφαση για περιορισμό στην ελευθερία κυκλοφορίας λαμβάνεται, όταν είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας ή για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης. Ο περιορισμός μνημονεύεται στα δελτία αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας.

3. Στους αιτούντες στους οποίους έχει επιβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής, εντός της υποδεικνυόμενης από την απόφαση περιορισμού γεωγραφικής περιοχής. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων της σχετικής απόφασης εκ μέρους των αιτούντων, η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής διακόπτεται.

4. Ο αιτών για τον οποίο έχει καθοριστεί περιοχή κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να απομακρυνθεί προσωρινώς κατόπιν σχετικής άδειας της αρμόδιας Αρχής, που χορηγείται ύστερα από αίτηση του. Άδεια δεν απαιτείται, όταν ο αιτών καλείται να παρουσιαστεί σε δημόσια αρχή.

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 4375/2016.

6. Οι αιτούντες οφείλουν να γνωστοποιούν στις αρμόδιες Αρχές κάθε μεταβολή του τύπου διαμονής τους, όσο εκκρεμεί η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 8

Κράτηση και εγγυήσεις

για κρατούμενους αιτούντες
(άρθρα 8 και 9 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Τα ζητήματα κράτησης και εγγυήσεων για κρατούμενους αιτούντες διέπονται από τις παραγράφους 1 έως 9 και 11 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016.

Άρθρο 9
Συνθήκες κράτησης
(άρθρο 10 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Η παρ. 10 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Στις περιπτώσεις κράτησης αιτούντων οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε:

α. Οι αιτούντες να κρατούνται σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες Αρχές διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

β. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

γ. Τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4375/2016.

δ. Να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 18, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

ε. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 41, 44 και 60 του ν. 4375/2016.

στ. Να παρέχουν στους αιτούντες την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ζ. Να διασφαλίζουν το δικαίωμα των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση».

Άρθρο 10

Κράτηση ευάλωτων ατόμων και αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής
(άρθρο 11 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Μετά την παρ. 10 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 10Α ως εξής:

«10Α. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους και μεριμνούν ώστε:

α) Να μην κρατούνται ανήλικοι, παρά μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανηλίκους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων Αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών.

β) Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να κρατούνται χωριστά από ενήλικες.

γ) Οι ανήλικοι να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

δ) Να παρέχεται στις οικογένειες υπό κράτηση ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

ε) Οι γυναίκες υπό κράτηση να στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειάς τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσής τους, και να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.»

Άρθρο 11

Οικογένειες

(άρθρο 12 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Οι αρμόδιες Αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, εφόσον τους παρέχεται στέγαση. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται με τη συναίνεση των αιτούντων.

Άρθρο 12

Ιατρικές εξετάσεις

(άρθρο 13 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις υποβάλλονται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους σε ιατρικές εξετάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4375/2016 και τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να διερευνηθεί εάν πάσχουν από ασθένεια που εγκυμονεί κίνδυνο επιδημίας, κατά τα οριζόμενα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ή ασθένεια που μεταδίδεται αερογενώς ή με το συγχρωτισμό. Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν για τη λήψη των αναγκαίων για την προάσπιση της δημόσιας υγείας προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων και διαχειρίζονται τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών, σύμφωνα με την αρχή της εμπιστευτικότητας.

2. Ο ιατρικός έλεγχος πραγματοποιείται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνοδεύεται απαραίτητα από κατάλληλη ενημέρωση των υποβαλλόμενων σε αυτόν, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους πραγματοποιείται, καθώς και τη θεραπευτική αγωγή που θα ακολουθηθεί, εφόσον χρειαστεί, σε γλώσσα που οι ενδιαφερόμενοι κατανοούν και λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και του φύλου τους.

Άρθρο 13

Εκπαίδευση των ανηλίκων

(άρθρο 14 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς κατά την παραμονή τους στη χώρα έχουν πρόσβαση στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες και με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης των ανωτέρω. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Η ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου.

3. Για τη διευκόλυνση της ένταξης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδευτικές δράσεις, στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, μπορούν να παρέχονται μεταξύ άλλων και εντός των κέντρων φιλοξενίας.

4. Όταν, για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβαση του στο εκπαιδευτικό σύστημα, λαμβάνονται τα κατάλληλα προς τούτο μέτρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μπορούν να ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 14

Η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν περιορίζεται στους ανήλικους αλλά μπορεί να αφορά και ενήλικες αιτούντες υπό την προϋπόθεση ότι διαμένουν νομίμως στη χώρα.

Άρθρο 15

Απασχόληση

(άρθρο 15 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εργασία υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016.

2. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής, έως ότου κοινοποιηθεί απορριπτική απόφαση επί της προσφυγής.

Άρθρο 16

Επαγγελματική Κατάρτιση (άρθρο 16 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εγγραφή και παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, με τους ίδιους όρους όπως οι Έλληνες πολίτες, ασχέτως του αν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση που συνδέεται με σύμβαση απασχόλησης προϋποθέτει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του παρόντος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Μεταναστευτικής Πολιτικής προβλέπονται οι ειδικότεροι όροι αξιολόγησης προσόντων, εφόσον οι αιτούντες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Άρθρο 17

Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (άρθρα 17 και 19 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς μεριμνά για την παροχή στους αιτούντες υλικών συνθηκών υποδοχής, μέσω εθνικών, ενωσιακών ή άλλων πόρων. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής μπορεί να παρέχονται σε είδος ή υπό τη μορφή οικονομικού βοηθήματος και εξασφαλίζουν στους αιτούντες ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, το οποίο εγγυάται τη συντήρηση τους και προάγει τη σωματική και ψυχική τους υγεία, με γνώμονα το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το ίδιο βιοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται και στην περίπτωση των αιτούντων που τελούν υπό κράτηση. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται στην περίπτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 20.

2. Οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης στις Δημόσιες Δομές Υγείας και δικαιούνται νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της απαραίτητης αγωγής για ασθένειες και της αναγκαίας ψυχιατρικής φροντίδας, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4368/2016 (Α' 21).

3. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής της παραγράφου 1 τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν εργάζονται ή ότι η εργασία τους δεν αποφέρει επαρκείς πόρους, που να τους εξασφαλίζουν κατάλληλο

βιοτικό επίπεδο, επαρκές για τη διαφύλαξη της υγείας τους και της συντήρησης τους, κατ' αναλογία με τα εισοδηματικά κριτήρια του άρθρου 235 του ν. 4389/2016.

Άρθρο 18

Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής
(άρθρο 18 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Εφόσον η στέγαση των αιτούντων παρέχεται σε είδος, λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές ή αποτελεί συνδυασμό τους:

α) διαμονή σε χώρο που χρησιμοποιείται προς το σκοπό της στέγασης των αιτούντων κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας που ασκείται στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης,

β) κέντρα φιλοξενίας, τα οποία μπορεί να λειτουργούν σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια κατάλληλα διαμορφωμένα, υπό τη διαχείριση δημόσιων ή ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων ή διεθνών οργανισμών,

γ) ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία που μισθώνονται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων για αιτούντες και υλοποιούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς ή διεθνείς οργανισμούς.

Όλες οι παραπάνω μορφές στέγασης τελούν υπό την εποπτεία της αρμόδιας Αρχής υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση συναρμόδιους κρατικούς φορείς.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων κράτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9, διασφαλίζεται ότι:

α) οι οικογένειες στεγάζονται στον ίδιο χώρο και οι εξαρτώμενοι ενήλικες με ειδικές ανάγκες υποδοχής στεγάζονται μαζί με τους ενήλικες συγγενείς που, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, έχουν την ευθύνη αυτών, ενώ λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,

β) οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Προκειμένου να παρέχεται συνδρομή στους αιτούντες, παρέχεται πρόσβαση στα μέλη της οικογένειας, στους νομικούς συμβούλους, στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να περιορίζεται προσωρινά και μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των φιλοξενούμενων και των χώρων φιλοξενίας,

γ) λαμβάνονται υπόψη για την παραπομπή σε κατάλληλο χώρο φιλοξενίας ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία και την υπαγωγή των αιτούντων στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων,

δ) λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της ταυτότητας φύλου, σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας,

ε) η μεταφορά αιτούντων σε άλλο χώρο στέγασης πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία και εφόσον έχει διασφαλιστεί η δυνατότητα τους να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

3. Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

4. Οι φορείς διαχείρισης των κέντρων φιλοξενίας μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες να συμμετέχουν στη διαχείριση των υλικών μέσων και άυλων παραμέτρων της ζωής στα κέντρα, με σκοπό την καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας των κέντρων και την κατά το δυνατόν αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων.

5. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής ειδικότεροι όροι όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο, για εύλογη χρονική περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 20 του παρόντος νόμου ή

β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης.

Σε κάθε περίπτωση, η παρέκκλιση από τα ως άνω δεν αίρει την υποχρέωση της αρμόδιας Αρχής υποδοχής για παροχή στους αιτούντες των υλικών και άυλων μέσων για την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσής τους.

Άρθρο 19

Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής
(άρθρο 20 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται ή διακόπτονται όταν οι αιτούντες:

α) εφόσον τους παρέχεται στέγαση, εγκαταλείπουν τους χώρους φιλοξενίας στους οποίους έχουν παραπεμφθεί, χωρίς να ενημερώσουν την κατά περίπτωση αρμόδια διοίκηση ή δεν έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια,

β) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων ή δεν ανταποκρίνονται στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχονται, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης τους για παροχή διεθνούς προστασίας, σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που τάσσεται από τις αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας,

γ) έχουν υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση κατά την έννοια του στοιχείου κ' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016.

Για τις περιπτώσεις α' και β1, όταν ο αιτών εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια Αρχή, λαμβάνεται δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της εγκατάλειψης, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που είχαν περιορισθεί ή διακοπεί.

2. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής δύναται να περιορίζει τις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστώνει ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο ευλόγως δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής δύναται να περιορίζει ή να διακόπτει την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστωθεί ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

4. Η παροχή στέγασης διακόπτεται σε περιπτώσεις σοβαρής παραβίασης του Κανονισμού λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά.

5. Η απόφαση για περιορισμό ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής, λαμβάνεται από την αρμόδια Αρχή υποδοχής σε ατομική και αντικειμενική βάση και οφείλει να είναι αιτιολογημένη. Κατά τη λήψη της απόφασης διακοπής ή περιορισμού των υλικών συνθηκών υποδοχής λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του προσώπου, ιδίως όταν πρόκειται για ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 20. Η απόφαση περιορισμού ή διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής δεν μπορεί να αφορά την πρόσβαση του αιτούντος σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 και δεν καθιστά αδύνατη την πρόσβαση εκ μέρους των αιτούντων σε βασικά μέσα που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Οι αποφάσεις περιορισμού ή διακοπής της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής γνωστοποιούνται στους αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν.

6. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής δεν διακόπτονται ή περιορίζονται πριν ληφθεί η απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 5.

Άρθρο 20

Γενική αρχή για τα ευάλωτα πρόσωπα και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής των ευάλωτων προσώπων
(άρθρα 21 και 22 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β1, λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, χωρισμένοι ανήλικοι, τα άτομα με αναπηρία, διανοητική διαταραχή, ανίατη ή σοβαρή ασθένεια, οι ηλικιωμένοι, οι γυναίκες σε κύηση ή λοχεία, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλης σοβαρής μορφής ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης, τα θύματα ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.
2. Η εκτίμηση του κατά πόσον τα πρόσωπα που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις είναι ευάλωτα, γίνεται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους κατά το άρθρο 9 του ν. 4375/2016 ανεξάρτητα από την εκτίμηση των αναγκών διεθνούς προστασίας, βάσει του π.δ. 141/2013.
3. Οι ειδικές συνθήκες υποδοχής εφαρμόζονται για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4375/2016, ειδικά δε για τους ανηλίκους μετά την ταυτοποίηση, και η ειδική κατάσταση των αιτούντων, ακόμη και εάν καταστεί εμφανής σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας, λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, και η εξέλιξη της κατάστασης τους παρακολουθείται συστηματικά.
4. Μόνο τα άτομα της παραγράφου 1 θεωρούνται ότι έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής και συνεπώς επωφελοούνται των ειδικών συνθηκών υποδοχής.
5. Οι αρμόδιες Αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4198/2013 (Α'215), σε περίπτωση που εντοπίζουν θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Άρθρο 21

Ανήλικοι

(άρθρο 23 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Στους ανήλικους διασφαλίζεται ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, ψυχική, διανοητική, ηθική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Για την εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι δυνατότητες επανένωσης της οικογένειας, η ποιότητα ζωής και η κοινωνική ανάπτυξη του ανήλικου, ζητήματα ασφάλειας και προστασίας, ιδίως αν υπάρχει κίνδυνος να καταστεί ο ανήλικος θύμα εμπορίας ανθρώπων, και οι απόψεις του ανήλικου ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά του.

2. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν την πρόσβαση ανηλίκων που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, καθώς και την παροχή σε αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας, εφόσον τούτο απαιτείται.

3. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε οι ανήλικοι να έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ηλικία και το φύλο τους, εντός των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και σε δραστηριότητες ανοικτού χώρου.

Άρθρο 22

Ασυνόδευτοι ανήλικοι και χωρισμένοι ανήλικοι
(άρθρο 24 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες Αρχές στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια, καθώς και κάθε αρμόδια Αρχή που διαπιστώνει την είσοδο στην Ελληνική Επικράτεια ασυνόδευτου ανήλικου ή χωρισμένου ανήλικου ενημερώνει αμελλητί την πλησιέστερη εισαγγελική αρχή και την αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι υπεύθυνη για την υποδοχή και ταυτοποίηση των ασυνόδευτων ανηλίκων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά επίσης, μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, για την άμεση ανάθεση της φροντίδας του χωρισμένου ανήλικου στον ενήλικο συγγενή του, εφόσον αυτό κρίνεται ότι εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου. Ο συγγενής ασκεί καθήκοντα εκπροσώπου του ανήλικου για τις πράξεις που του αναθέτει ρητά ο αρμόδιος Εισαγγελέας.

3. Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία:

α. Λαμβάνει αμέσως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις της, που προβλέπονται στο παρόν και να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων τους, καθώς και η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

Προς τούτο προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για το διορισμό εκπροσώπου μέσω του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα και ενημερώνει αμέσως τον ασυνόδευτο ανήλικό για τον ορισμό του εκπροσώπου του. Σε περίπτωση ορισμού νομικού προσώπου ως εκπροσώπου ορίζεται υποχρεωτικά ένα φυσικό πρόσωπο μέλος αυτού, για να επιτελεί τα καθήκοντα του εκπροσώπου. Η αρμόδια αρχή για την προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανηλίκων πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση της καταλληλότητας των εκπροσώπων, καθώς και της διαθεσιμότητας των αναγκαίων μέσων για την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων.

β. Μεριμνά για την αναζήτηση των μελών της οικογένειας του ασυνόδευτου ανηλίκου και του χωρισμένου ανηλίκου, με τη συνδρομή πιστοποιημένων φορέων και οργανώσεων, το συντομότερο δυνατόν αφότου υποβληθεί αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Αν υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα, γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

γ. Μεριμνά για την τοποθέτηση ασυνόδευτων ανηλίκων σε ανάδοχες οικογένειες και την εποπτεία τους.

δ. Μεριμνά για την παραπομπή και συνοδεία των ασυνόδευτων ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων ή σε άλλα κέντρα φιλοξενίας, εφόσον υπάρχουν κατάλληλα διαμορφωμένοι προς τούτο χώροι για όσο χρόνο διαρκεί η παραμονή τους στη χώρα ή έως ότου τοποθετηθούν σε ανάδοχη οικογένεια ή σε εποπτευόμενα διαμερίσματα. Οι μεταβολές του τόπου διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο και μόνο εφόσον είναι αναγκαίες.

ε. Μεριμνά για τη στέγαση ανηλίκων μαζί με τους ενήλικους συγγενείς τους ή άλλα ενήλικα πρόσωπα κατάλληλα, για να αναλάβουν τη φροντίδα τους, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον των ανηλίκων και έχουν λάβει χώρα διαδικασίες ανάθεσης της φροντίδας στα πρόσωπα αυτά σύμφωνα με το νόμο.

στ. Διασφαλίζει την από κοινού στέγαση και συμβίωση των αδελφών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το φύλο, την ωριμότητα και γενικά το συμφέρον κάθε ανηλίκου.

ζ. Μεριμνά για τη φιλοξενία των ασυνόδευτων ανηλίκων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος σε εποπτευόμενα διαμερίσματα, χωρίς να θίγεται η προστασία της ανηλικότητας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και

Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι εποπτεύοντες φορείς, οι ελάχιστες προδιαγραφές και οι προβλεπόμενοι όροι και διαδικασίες για την επιλογή, παραπομπή, διαμονή και ολοκλήρωση της παρεχόμενης φιλοξενίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανήλικων διαθέτει και λαμβάνει συνεχώς κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες των ανηλίκων. Το προσωπικό αυτό δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

5. Ο εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανηλίκου που ορίζεται, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1, πρέπει να έχει τις αναγκαίες γνώσεις και την εμπειρία, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο που να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανηλίκου. Δεν μπορεί να οριστεί ως εκπρόσωπος, πρόσωπο, τα συμφέροντα του οποίου συγκρούονται ή ενδέχεται να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ασυνόδευτου ανηλίκου. Το πρόσωπο που έχει οριστεί ως εκπρόσωπος αντικαθίσταται από την αρχή της παραγράφου 1 μόνο σε περίπτωση αδυναμίας εκπροσώπησης για πραγματικούς ή νομικούς λόγους.

Άρθρο 23

Θύματα βασανιστηρίων και βίας
(άρθρο 25 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο, στρατιωτικό νοσοκομείο ή κατάλληλα εκπαιδευμένους ιατρούς δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των ιατροδικαστών και λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη βλάβη που προκλήθηκε, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

2. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, διαθέτει και συνεχίζει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες αυτών και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

Άρθρο 24

Προσφυγές
(άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Κατά της απόφασης που περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής, «σύμφωνα με το άρθρο 19» , καθώς και κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται «κατ' εφαρμογή του άρθρου 7», οι θιγόμενοι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

2. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες λαμβάνουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του ν. 3226/2004.

3. Καταργείται στο σύνολό του το π.δ. 141/2013, το οποίο έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η συμμόρφωση με την Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)

Άρθρο 2

Άρθρο 2 Οδηγίας)

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια:

α) «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989/1959 (Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.Ν. 389/1968 (Α 125),

β) «αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλει ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη

μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

γ) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην ελληνική επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία στη χώρα μας ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 343/2003 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (L 050/25.2.2003), ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεων του ως άνω Κανονισμού,

δ) «δικαιούχος διεθνούς προστασίας» είναι το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία στ και η,

ε) «πρόσφυγας» είναι ο αλλοδαπός ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12,

στ) «καθεστώς πρόσφυγα» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα,

ζ) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία» είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 και που δεν μπορεί ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας,

η) «καθεστώς επικουρικής προστασίας» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

θ) «μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια σε σχέση με την αίτηση διεθνούς προστασίας και ότι η οικογένεια υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, θεωρούνται:

i. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία όπως ισχύει,

ii. Τα ανήλικα, άγαμα και εξαρτημένα τέκνα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,

iii. Τα ενήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση,

iv. Ο πατέρας, ή μητέρα ή άλλος ενήλικος υπεύθυνος για τη φροντίδα του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική, εάν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας είναι ανήλικος και άγαμος.

ι) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας ενήλικος δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλεια του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,

ια) «χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους,

ιβ) «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις Ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε αλλοδαπό ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην ελληνική επικράτεια,

ιγ) «Αρμόδιες αρχές παραλαβής της αίτησης διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές παραλαβής», «αρμόδιες αρχές εξέτασης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές εξέτασης», «αποφαινόμενη αρχή» και «αρμόδιες αρχές απόφασης» είναι οι αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται στις παρ. ιγ, ιδ, ιη και ιθ του άρθρου 2 του π.δ. 113/2013.

Άρθρο 3

Ερμηνεία και εφαρμογή

Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος διατάγματος τελεί σε συμφωνία με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, καθώς και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 4

(Άρθρο 4 Οδηγίας)

Υποβολή και αξιολόγηση στοιχείων

1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωση του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα.

2. Στα στοιχεία της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεση του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ιδίου και των μελών της οικογενείας του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία.

3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και συνεκτιμώνται ιδίως:

α) τα συναφή στοιχεία που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της,

β) οι συναφείς δηλώσεις και τα έγγραφα που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

γ) η ατομική κατάσταση και οι προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί τόσο ο ίδιος όσο και τα μέλη της οικογένειάς του, ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

δ) το ενδεχόμενο οι δραστηριότητες του αιτούντος από τότε που εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του να ανελήφθησαν με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, ώστε να εκτιμηθεί αν ο ενδιαφερόμενος θα εκτεθεί, συνεπεία των

δραστηριοτήτων αυτών, σε δίωξη ή σοβαρή βλάβη σε περίπτωση επιστροφής του στην εν λόγω χώρα,

ε) εάν θα ήταν εύλογο να αναμένεται ότι ο αιτών θα θέσει εαυτόν υπό την προστασία άλλης χώρας την ιθαγένεια της οποίας θα μπορούσε να διεκδικήσει.

4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να χορηγείται άσυλο, ακόμη και αν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί.

5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτηση του,
- β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων,
- γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του,
- δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατό, εκτός αν προβάλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει,
- ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της αμφιβολίας.

Άρθρο 5

(Άρθρο 5 Οδηγίας)

Ανάγκες παροχής διεθνούς

προστασίας οι οποίες ανακύπτουν επιτόπου

1. Διεθνής προστασία παρέχεται στον αιτούντα και όταν ο βάσιμος φόβος δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης στηρίζεται σε:

- α) γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του,

β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης, δεν αναγνωρίζεται καταρχήν καθεστώς διεθνούς προστασίας στον αιτούντα που υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση, αν ο κίνδυνος δίωξης βασίζεται σε περιστάσεις που ο αιτών προκάλεσε σκόπιμα μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 6

(Άρθρο 6 Οδηγίας)

Φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης

Στους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης συμπεριλαμβάνονται:

α) το κράτος,

β) ομάδες ή οργανώσεις, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του,

γ) μη κρατικοί φορείς, αν μπορεί να καταδειχθεί ότι οι φορείς υπό α) και β), συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7.

Άρθρο 7

(Άρθρο 7 Οδηγίας)

Φορείς προστασίας

1. Προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης μπορεί να παρέχεται μόνο από:

α) το κράτος ή

β) ομάδες ή οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του,

υπό την προϋπόθεση ότι επιθυμούν να προσφέρουν προστασία σύμφωνα με την παράγραφο 2 και είναι σε θέση να το πράξουν.

2. Η προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης πρέπει να είναι αποτελεσματική και μη προσωρινή. Η προστασία αυτή παρέχεται γενικά όταν οι φορείς της παραγράφου 1 λαμβάνουν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη ή την πρόκληση σοβαρής βλάβης, μεταξύ άλλων με τη λειτουργία αποτελεσματικού νομικού συστήματος για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη ή σοβαρή βλάβη, και όταν ο αιτών έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή.

3. Κατά την αξιολόγηση, αν διεθνής οργανισμός ελέγχει ένα κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του και παρέχει προστασία όπως περιγράφεται στην παράγραφο 2, λαμβάνονται υπόψη τυχόν κατευθυντήριες οδηγίες που περιέχονται σε οικείες πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σχετικές εκθέσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 8

(Άρθρο 8 Οδηγίας)

Εγχώρια προστασία

1. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές απόφασης αποφασίζουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας, αν σε τμήμα της χώρας καταγωγής:

α) δεν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή

β) ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7,

και μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε εκείνο το τμήμα της χώρας και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί.

2. Εξετάζοντας εάν ο αιτών έχει βάσιμο φόβο ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης σε τμήμα της χώρας καταγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι αρμόδιες αρχές απόφασης, κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης επί της αίτησης, λαμβάνουν υπόψη τις γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 4. Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν για τη λήψη ακριβών και επικαιροποιημένων πληροφοριών από σχετικές πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Ασυλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 9

(Άρθρο 9 Οδηγίας)

Πράξεις δίωξης

1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει:

α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψης της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, Α 256), ή

β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α.

2. Οι πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο μπορούν μεταξύ άλλων να έχουν τη μορφή:

α) πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων σεξουαλικής βίας,

β) νομοθετικών, διοικητικών, αστυνομικών ή/και δικαστικών μέτρων, τα οποία ενέχουν διακρίσεις αφεαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο που ενέχει διακρίσεις,

γ) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής η οποία είναι δυσανάλογη ή ενέχει διακρίσεις,

δ) άρνησης ενδίκων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή ποινής που ενέχει διάκριση,

ε) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής για την άρνηση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας σε σύρραξη, αν η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα συμπεριλάμβανε εγκλήματα ή πράξεις που εμπίπτουν στις ρήτρες αποκλεισμού όπως προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφο 2,

στ) πράξεων που στρέφονται κατά προσώπου λόγω φύλου ή παιδικής ηλικίας.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 2 (ε) πρέπει να υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 10 και των ως άνω πράξεων δίωξης ή της έλλειψης προστασίας κατά των πράξεων αυτών.

Άρθρο 10

(Άρθρο 10 Οδηγίας)

Λόγοι δίωξης

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, οι αρμόδιες αρχές εξέτασης και απόφασης, λαμβάνουν υπόψη ότι:

α) η έννοια της φυλής περιλαμβάνει ιδίως το στοιχείο του χρώματος, της καταγωγής ή του γεγονότος ότι το άτομο ανήκει σε συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα,

β) η έννοια της θρησκείας περιλαμβάνει ιδίως την υιοθέτηση θεϊστικών, αγνωστικιστικών ή αθεϊστικών πεποιθήσεων, τη συμμετοχή σε τυπική λατρεία, σε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, είτε ατομικά είτε συλλογικά, την αποχή από τη λατρεία αυτή, άλλες θρησκευτικές πράξεις ή εκδηλώσεις απόψεων ή μορφές ατομικής ή συλλογικής συμπεριφοράς που στηρίζονται σε θρησκευτικές πεποιθήσεις ή υπαγορεύονται από αυτές,

γ) η έννοια της εθνικότητας δεν περιορίζεται μόνο στην ιθαγένεια ή την έλλειψη της, αλλά περιλαμβάνει ιδίως την ιδιότητα του μέλους μίας ομάδας, η οποία προσδιορίζεται από την πολιτιστική, εθνοτική ή γλωσσική της ταυτότητα, τις κοινές γεωγραφικές ή πολιτικές καταβολές ή τη σχέση της με τον πληθυσμό άλλης χώρας,

δ) η ομάδα θεωρείται ως ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα όταν μεταξύ άλλων:

i) τα μέλη της ομάδας αυτής έχουν κοινό εγγενές χαρακτηριστικό ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή έχουν κοινά χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση, ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκαστεί να τις αποκηρύξει ή

ii) η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο.

Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής μία ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει ομάδα που βασίζεται στο κοινό χαρακτηριστικό του φύλου, της ηλικίας, της αναπηρίας ή της κατάστασης υγείας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού. Ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν μπορεί να νοηθεί ότι περιλαμβάνει πράξεις θεωρούμενες αξιόποινες κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τον καθορισμό της συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού αυτής της ομάδας λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη πτυχές συνδεόμενες με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας φύλου,

ε) η έννοια των πολιτικών πεποιθήσεων περιλαμβάνει ιδίως την υποστήριξη άποψης, ιδέας ή πεποίθησης, επί ζητήματος που σχετίζεται με τους ενδεχόμενους φορείς δίωξης, και με τις πολιτικές ή τις μεθόδους τους, ανεξαρτήτως του αν ο αιτών έχει εκδηλώσει εμπράκτως την εν λόγω άποψη, ιδέα ή πεποίθηση.

2. Κατά την αξιολόγηση για το βάσιμο του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, δεν ασκεί επιρροή εάν ο αιτών χαρακτηρίζεται πράγματι από το φυλετικό, θρησκευτικό, εθνικό, κοινωνικό ή πολιτικό στοιχείο, το οποίο προκαλεί τη δίωξη, υπό την προϋπόθεση ότι το χαρακτηριστικό αυτό του αποδίδεται από τον φορέα της δίωξης.

Άρθρο 11

(Άρθρο 11 Οδηγίας)

Παύση καθεστώτος πρόσφυγα

1. Ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, εάν:

α) εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειας του ή

β) ανακτήσει οικειοθελώς την ιθαγένεια που απώλεσε κατά το παρελθόν ή

γ) αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας που του χορήγησε τη νέα ιθαγένεια ή

δ) έχει εγκατασταθεί εκ νέου οικειοθελώς στη χώρα που είχε εγκαταλείψει ή εκτός της οποίας είχε παραμείνει, εξαιτίας του φόβου ότι θα υποστεί δίωξη ή

ε) δεν μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ως πρόσφυγα ή

στ) στην περίπτωση ανιθαγενούς, αυτός αποκτήσει τη δυνατότητα να επιστρέψει στη χώρα της πρώην συνήθους διαμονής του, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ως πρόσφυγα.

2. Για την εφαρμογή των περιπτώσεων ε και στ της παραγράφου 1, εξετάζεται κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις να μην μπορεί πλέον να θεωρείται βάσιμος.

3. Τα στοιχεία ε και στ της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται σε πρόσφυγα, ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 12

(Άρθρο 12 Οδηγίας)

Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα εφόσον:

α) εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή Οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Σε περίπτωση που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιοδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση των προσώπων αυτών με σχετικό ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται αυτοδικαίως τα ευεργετήματα του παρόντος,

β) αναγνωρίζεται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου έχει εγκατασταθεί ότι έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή της ιθαγένειας της εν λόγω χώρας ή δικαιώματα και υποχρεώσεις αντίστοιχα προς αυτά.

2. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα πριν την είσοδο του στην ελληνική επικράτεια. Ως σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστούν και εγκλήματα που η αντικειμενική τους υπόσταση συνίσταται σε αποτρόπαιη πράξη έστω και αν φέρεται ότι διαπράχθηκε με πολιτικό στόχο,

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή και σε άτομα τα οποία είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των προβλεπόμενων στην εν λόγω παράγραφο εγκλημάτων ή πράξεων. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 13
(Άρθρο 13 Οδηγίας)
Χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα

Το καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β και Γ.

Άρθρο 14
(Άρθρο 14 Οδηγίας)
Περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα

1. Το καθεστώς πρόσφυγα ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του πρόσφυγα να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα αν, μετά τη χορήγηση του, θεμελιώσει ότι:

α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12,

β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου παραποίηση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί, τερματίζει ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας,

β) το πρόσωπο αυτό, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος.

5. Τα πρόσωπα στα οποία έχει εφαρμογή η παράγραφος 4, απολαμβάνουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης, εφόσον βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 15

(Άρθρο 15 Οδηγίας)
Σοβαρή βλάβη

Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε:

α) θανατική ποινή ή εκτέλεση ή

β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του ή

γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης.

Αρθρο 16

(Αρθρο 16 Οδηγίας)

Παύση επικουρικής προστασίας

1. Ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής παύει να δικαιούται επικουρική προστασία όταν έχουν εκλείψει οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος αυτού ή όταν οι περιστάσεις αυτές έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην είναι πλέον αναγκαία η παρασχεθείσα προστασία.

2. Κατά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, εξετάζεται κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης, ώστε ο δικαιούχος επικουρικής προστασίας να μην αντιμετωπίζει πλέον πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε δικαιούχο επικουρικής προστασίας, ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη σοβαρή βλάβη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Αρθρο 17

(Αρθρο 17 Οδηγίας)

Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρικής προστασίας όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα πριν την είσοδο στη χώρα. Ως σοβαρό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστεί κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών, καθώς και τα αδικήματα της βαριάς σωματικής βλάβης (ΠΚ 310), αρπαγής ανηλίκων (ΠΚ 324), ακούσιας απαγωγής (ΠΚ 327),

προσβολής γενετήσιας αξιοπρέπειας (ΠΚ 337 παρ. 2-5), αποπλάνησης παιδιών (ΠΚ 339), κατάχρησης ανηλίκων σε ασέλγεια (ΠΚ 342), πορνογραφίας ανηλίκων (ΠΚ 348Α), προσέλκυσης παιδιών για γενετήσιους λόγους (ΠΚ 348Β), μαστροπείας (ΠΚ 349), εκμετάλλευσης πόρνης (ΠΚ 350), ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής (ΠΚ 351Α) και εκβίασης (ΠΚ 385)».

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

δ) συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας ή για την κοινωνία της χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη σοβαρού εγκλήματος κατά την έννοια του στοιχείου β.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή στα πρόσωπα, που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

3. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρικής προστασίας, αν διέπραξε, πριν από την είσοδο του στη χώρα, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα οποία θα επέσυραν ποινή φυλάκισης αν είχαν διαπραχθεί εντός της ελληνικής επικράτειας, και εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει τις κυρώσεις συνεπεία των εγκλημάτων αυτών, εκτός εάν οι κυρώσεις στη χώρα καταγωγής είναι υπέρμετρα δυσανάλογες σε σχέση με την ποινή φυλάκισης που προβλέπεται για το ίδιο έγκλημα στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 18

(Άρθρο 18 Οδηγίας)

Χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας

Καθεστώς επικουρικής προστασίας χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β και Ε.

Άρθρο 19

(Άρθρο 19 Οδηγίας)

Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης καθεστώτος επικουρικής προστασίας

1. Το καθεστώς επικουρικής προστασίας ανακαλείται, τερματίζεται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να δικαιούται επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 16.

2. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς επικουρικής προστασίας ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς, εφόσον μετά τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας το πρόσωπο αυτό θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 17.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς επικουρικής προστασίας αλλοδαπού ή ανιθαγενούς, αν μετά τη χορήγηση του καθεστώτος διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος:

α) έπρεπε να αποκλεισθεί ή αποκλείεται της επικουρικής προστασίας σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 17 ή

β) προέβη σε διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, η οποία υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

4. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του αλλοδαπού ή ανιθαγενούς να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή κρίνει αιτιολογημένα βάσει ισχυρών αποδεικτικών στοιχείων αν ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να δικαιούται ή δεν δικαιούται επικουρική προστασία σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 20

(Άρθρο 20 Οδηγίας)

Γενικοί κανόνες

1. Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα που προβλέπει η Σύμβαση της Γενεύης.

2. Το παρόν κεφάλαιο έχει εφαρμογή στους πρόσφυγες και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα με αναπηρία, οι ηλικιωμένοι, οι έγκυοι, μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, πρόσωπα με πνευματικές διαταραχές και

πρόσωπα που υπήρξαν θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας. Η διαπίστωση της ειδικής κατάστασης των ως άνω προσώπων, πραγματοποιείται μετά από αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης.

4. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν ανηλίκους.

Αρθρο 21

(Αρθρο 21 Οδηγίας)

Προστασία από την απομάκρυνση

1. Οι αρμόδιες αρχές σέβονται την αρχή της μη επα-ναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας.

2. Εφόσον δεν απαγορεύεται από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας και τηρουμένων των σχετικών διαδικαστικών εγγυήσεων, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να απομακρύνουν πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το εν λόγω πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους ή

β) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να χορηγήσει ή να ανανεώσει την άδεια διαμονής πρόσφυγα εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Αρθρο 22

(Αρθρο 22 Οδηγίας)

Ενημέρωση

Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή εξέτασης παρέχουν στα άτομα που έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες ή δικαιούχοι επικουρικής προστασίας, το συντομότερο δυνατόν μετά την αναγνώριση τους, πρόσβαση σε πληροφορίες, σε γλώσσα που κατανοούν, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το καθεστώς τους.

«Αρθρο 23

(Αρθρο 23 Οδηγίας)

Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

1. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα που διασφαλίζουν τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας.

2. Στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, μετά από αίτησή τους και με τις ίδιες διαδικασίες, χορηγούνται τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 24 έως και 36, εφόσον αυτό είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη αυτά τυχόν απολαμβάνουν. Τα δικαιώματα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο στο δικαιούχο και εφόσον χορηγηθούν, διατηρούνται αυτοτελώς και μετά την ενηλικίωση του ανηλίκου ή τη λύση της συζυγικής σχέσης συνέπεια διαζυγίου, διάστασης ή θανάτου του δικαιούχου διεθνούς προστασίας.

3. Τα ως άνω δικαιώματα δεν χορηγούνται ή ανακαλούνται όταν το μέλος της οικογένειας αποκλείεται ή θα αποκλειόταν από το καθεστώς διεθνούς προστασίας, κατ'εφαρμογή των Κεφαλαίων Γ και Ε.

4. Ο προϊστάμενος του περιφερειακού γραφείου ασύλου με απόφασή του αρνείται, περιορίζει, ή ανακαλεί τα προαναφερόμενα ευεργετήματα για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

5. Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και στους γονείς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, οι οποίοι συγκατοικούσαν με την οικογένεια ως τμήμα της κατά το χρόνο αναχώρησης από τη χώρα καταγωγής, ήταν δε τότε εξαρτημένοι από αυτόν, ενόσω ή κατά κύριο λόγο, εφόσον βρίσκονται στη χώρα και δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας».

«Άρθρο 24

(Άρθρο 24 Οδηγίας)

Άδειες διαμονής

1. Σε αλλοδαπό ή ανιθαγενή ο οποίος αναγνωρίζεται ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής τριετούς διάρκειας. Η άδεια ανανεώνεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής, το αργότερο τριάντα ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της.

2. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 άδειες διαμονής δεν χορηγούνται ή δεν ανανεώνονται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου, όταν εξετάζεται ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης ή εθνικής ασφάλειας.

3. Στην περίπτωση του άρθρου 23 παράγραφος 2, στα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας χορηγούνται άδειες διαμονής για όσο χρόνο ισχύει η άδεια διαμονής του δικαιούχου. Στην περίπτωση που δικαιούχος διεθνούς προστασίας αποκτήσει τέκνο στο πλαίσιο οικογένειας που υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, στο τέκνο αυτό χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μετά από αίτηση του δικαιούχου, η οποία υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου.

4. Σε μέλη οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία δημιουργείται μετά την είσοδό του στη χώρα και εντός αυτής, χορηγείται άδεια διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 3, μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση, για τους συζύγους, της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου με κάτοχο άδειας διαμονής σε ισχύ, και για τους γονείς και τα τέκνα, ληξιαρχικής πράξης γέννησης ή πράξης αναγνώρισης τέκνου. Η άδεια δεν χορηγείται αν αυτό δεν είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη της οικογένειας ήδη απολαμβάνουν.

5. Η ως άνω άδεια διαμονής, η οποία αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας».

Άρθρο 25

(Άρθρο 25 Οδηγίας)

Ταξιδιωτικά έγγραφα

1. Στο δικαιούχο καθεστώτος του πρόσφυγα, ύστερα από αίτηση του, που υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής ή/και εξέτασης, χορηγείται ταξιδιωτικό έγγραφο (titre de voyage), ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με το υπόδειγμα που εμπεριέχεται στο Παράρτημα της Σύμβασης της Γενεύης, ώστε να μπορεί να ταξιδεύει στο εξωτερικό, εκτός αν στο πρόσωπο του συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή εκκρεμεί σε βάρος του η διαδικασία εφαρμογής ρήτρας παύσης, αποκλεισμού, ανάκλησης ή ακύρωσης του χορηγηθέντος καθεστώτος.

2. Το ως άνω ταξιδιωτικό έγγραφο εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο ενδείξεων, η διάρκεια ισχύος του ως άνω ταξιδιωτικού εγγράφου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3103/2003 (Α 23).

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο, εκτός αν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο και υφίστανται αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας που απαιτούν τη μετάβαση τους στο εξωτερικό, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

5. Η απόφαση για τη χορήγηση ή μη ταξιδιωτικών εγγράφων σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο των περιφερειακών γραφείων ασύλου.

Άρθρο 26

Εγγράφα και πιστοποιητικά

Τα περιφερειακά γραφεία ασύλου χορηγούν στους δικαιούχους καθεστώτος του πρόσφυγα έγγραφα ή πιστοποιητικά, κατά το άρθρο 25 της Σύμβασης της Γενεύης, το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται και προκύπτει από τα στοιχεία που διατηρεί η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 27

(Άρθρο 26 Οδηγίας)

Πρόσβαση στην απασχόληση

1. Επιτρέπεται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας να ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 189/1998 (Α 140).

2. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας μπορούν να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες τα οποία σχετίζονται με την απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, πρακτική εξάσκηση σε χώρους εργασίας και παροχή συμβουλών από υπηρεσίες απασχόλησης, υπό τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

3. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις σχετικά με την αμοιβή, την πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, όσον αφορά τη μισθωτή ή ανεξάρτητη δραστηριότητα, καθώς και τους όρους εργασίας.

Άρθρο 28

(Άρθρο 27 Οδηγίας)

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

1. Κάθε ανήλικος στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, έχει δικαίωμα πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

2. Η πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε προγράμματα περαιτέρω κατάρτισης ή επιμόρφωσης επιτρέπεται στους ενήλικες δικαιούχους διεθνούς προστασίας με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους νομίμως διαμένοντες στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 29

(Άρθρο 28 Οδηγίας)

Πρόσβαση σε διαδικασίες
για την αναγνώριση τίτλων

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους Έλληνες πολίτες ως προς την αναγνώριση αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών αποδεικτικών επίσημων τίτλων.

2. Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, οι οποίοι δεν μπορούν να παράσχουν τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία των τίτλων τους, διευκολύνονται ως προς την πλήρη πρόσβαση τους σε κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση της προηγούμενης μάθησης τους. Προς το σκοπό αυτό τηρείται το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 (π.δ. 38/2010, ΦΕΚ 78/Α).

Άρθρο 30

(Άρθρο 29 της Οδηγίας)

Κοινωνική αρωγή

Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας παρέχεται η αναγκαία συνδρομή σε θέματα κοινωνικής αρωγής με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 31

(Άρθρο 30 Οδηγίας)

Ιατρική περίθαλψη

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

2. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και ιδίως τις εγκύους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, ή τους ανηλίκους που υπήρξαν θύματα οιασδήποτε μορφής

κακομεταχείρισης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων, βάνανσης, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, ή που έχουν υποφέρει εξαιτίας ενόπλων συγκρούσεων, παρέχεται επαρκής ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της θεραπείας για πνευματικές διαταραχές όπου απαιτείται, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 32

(Άρθρο 31 Οδηγίας)

Ασυνόδευτοι ανήλικοι

1. Το Τμήμα Προστασίας Προσφύγων και Αιτούντων Ασυλο της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, το συντομότερο δυνατό από τη χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, για να διασφαλιστεί η εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων με το διορισμό επιτρόπου ή, όπου απαιτείται, με την ανάθεση της σχετικής ευθύνης σε οργάνωση επιφορτισμένη με τη μέριμνα και τη προστασία των ανηλίκων ή με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή εκπροσώπησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις αποφάσεις των δικαστηρίων.

2. Επίσης η ως άνω αρχή μεριμνά, ώστε οι ανάγκες του ανήλικου να καλύπτονται επαρκώς κατά την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος από τον διορισμένο επίτροπο ή εκπρόσωπο και αξιολογούν τακτικά την κατάσταση του ανήλικου.

3. Η ως άνω αρχή εξασφαλίζει τη διαμονή των ασυνόδευτων ανηλίκων:

α) μαζί με τους ενήλικους συγγενείς ή

β) σε οικογένεια που θα έχει την επιμέλεια του ανήλικου ή

γ) σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων ή

δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανήλικους.

Η γνώμη του ανήλικου λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό της ωριμότητάς του.

4. Τα αδέρφια διαμένουν μαζί, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου και ιδίως της ηλικίας και του βαθμού της ωριμότητάς του. Οι μεταβολές διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.

5. Στο πλαίσιο της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανήλικου η ως άνω αρχή καταβάλλει προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό των μελών της οικογένειάς του. Σε περιπτώσεις ενδεχόμενης απειλής

κατά της ζωής ή της ακεραιότητας του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν οι τελευταίοι έχουν παραμείνει στη χώρα καταγωγής, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε η συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα πρόσωπα αυτά να γίνεται εμπιστευτικά.

6. Τα άτομα που επιλαμβάνονται της φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων απαιτείται να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση, σχετικά με τις ανάγκες τους.

Άρθρο 33

(Άρθρο 32 Οδηγίας)

Πρόσβαση σε κατάλυμα

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα, λαμβανομένης υπόψη της διασφάλισης ίσων ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα.

Άρθρο 34

(Άρθρο 33 Οδηγίας)

Ελεύθερη κυκλοφορία

Επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαιούχων καθεστώτος διεθνούς προστασίας, με τους ίδιους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Οι επιφυλάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 26 της Σύμβασης της Γενεύης και αφορούν τη χώρα μας δεν θίγονται.

Άρθρο 35

(Άρθρο 34 Οδηγίας)

Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας παρακολουθούν τα κατάλληλα προγράμματα κοινωνικής ένταξης που καταρτίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Άρθρο 36

(Άρθρο 35 Οδηγίας)

Επαναπατριsmός

Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν συνδρομή στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που επιθυμούν να επαναπατρισθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Αρθρο 37

(Αρθρο 36 Οδηγίας)

Συνεργασία

Το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού, Νομοθετικού Έργου και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζεται ως εθνικό σημείο επαφής για τη διοικητική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης, λαμβάνει, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη απευθείας συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αρθρο 38

(Αρθρο 37 Οδηγίας)

Προσωπικό

Το προσωπικό των Υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος απαιτείται να διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση. Το προσωπικό αυτό υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για κάθε πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του κατά το χειρισμό των υποθέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αρθρο 39

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, καταργούνται οι διατάξεις του π.δ. 96/2008 (Α 63), πλην των διατάξεων του άρθρου 24 και των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 25, καθώς και κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

Αρθρο 40

Μεταβατικές διατάξεις

1. Το παρόν εφαρμόζεται και από τις αρμόδιες αρχές του π.δ. 114/2010, όπως εκάστοτε ισχύει, επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας που έχουν υποβληθεί και εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω διατάγματος. Το παρόν

εφαρμόζεται ακόμη επί αλλοδαπών και ανιθαγενών, στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 24 και των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 25 του π.δ. 96/2008 (Α 63) εφαρμόζονται αποκλειστικά από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές όπως αυτές ορίζονται από το π.δ. 114/2010 αναφορικά με τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 24 παρ. 1 του παρόντος σε αλλοδαπό ή ανιθαγενή στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος χορηγείται άδεια διαμονής πενταετούς διάρκειας.

4. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1 ως αρμόδια αρχή για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11, παραγράφου 2 του άρθρου 16, του άρθρου 24, παραγράφου 5 του άρθρου 25 και του άρθρου 26 ορίζεται η Διεύθυνση Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 25 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1 και για τους σκοπούς του άρθρου 37 του παρόντος εθνικό σημείο επαφής ορίζεται το Τμήμα Προσφύγων - Ασύλου του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Άρθρο 41

Έναρξη ισχύος

Οι διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος τίθενται σε ισχύ από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.